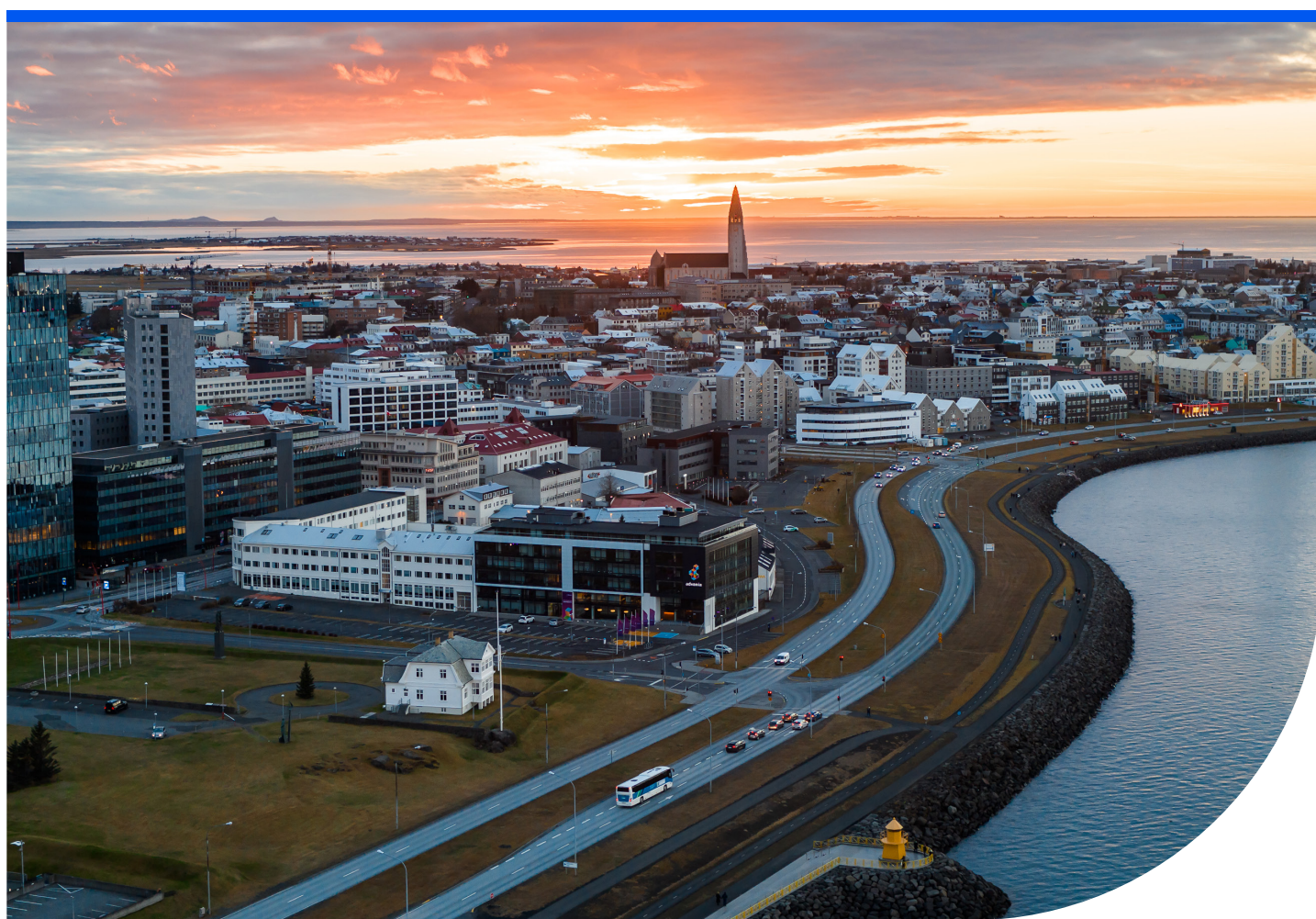

SJÓVÁ

Skýrsla um gjaldþol og fjárhagslega stöðu (SFCR) fyrir árið 2023

Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

Efnisyfirlit

Samantekt	2
A Rekstur og afkoma	5
A.1 Rekstur	5
A.2 Árangur í váttryggingastarfsemi	7
A.3 Árangur af fjárfestingum	13
A.4 Árangur af annarri starfsemi	16
A.5 Aðrar upplýsingar	16
B Stjórnkerfi	19
B.1 Almennar upplýsingar um stjórnkerfi	19
B.2 Kröfur um hæfi og hæfni	25
B.3 Áhættustýring og eigið áhættu- og gjaldþolsmat	26
B.4 Innra eftirlit hjá Sjóvá og regluvarsla	29
B.5 Starfssvið innri endurskoðanda	30
B.6 Starfssvið tryggingastærðfræðings	30
B.7 Útvistun	30
B.8 Aðrar upplýsingar um stjórnkerfi	31
C Áhættusnið	32
C.1 Samantekt áhættusniðs	32
C.2 Váttryggingaáhætta	32
C.3 Markaðsáhætta	35
C.4 Kröfuáhætta	38
C.5 Lausafjáraáhætta	41
C.6 Rekstraráhætta	42
C.7 Aðrar áhættur	43
C.8 Aðrar upplýsingar um áhættusnið	44
D Mat á gjaldþolsstöðu	45
D.1 Eignir	45
D.2 Váttryggingaskuld	47
D.3 Aðrar skuldir	50
D.4 Aðrar matsaðferðir	50
D.5 Aðrar upplýsingar	51
E Eiginfjárstýring	52
E.1 Gjaldþol	52
E.2 Gjaldþolskrafa og lágmarksfjármagn eigin fjár	55
E.3 Notkun á „duration-based equity risk sub-model“	56
E.4 Mismunur á niðurstöðum staðalreglu og eigin líkans	56
E.5 Krafa um lágmarksfjármagn ekki uppfyllt	56
E.6 Aðrar upplýsingar	56

Samantekt

Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) var stofnað 20. júní 2009. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. (Sjóvá líf) er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins. Félögin starfa m.a. samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Í skýrslu þessari er fjallað um samstæðuna í heild nema annað sé tekið fram.

Samstæðan hefur innleitt IFRS 17, alþjóðlegan reikningskilastaðal um váttryggingasamninga. IFRS 17 tók við af IFRS 4 fyrir reikningskilatímabil sem hófust 1. janúar 2023. Samstæðan innleiddi einnig IFRS 9 um fjármálagerninga samhliða IFRS 17 í samræmi við undanþáguákvæði IFRS 4. Að öðru leyti er vísað í skýringar 5 og 6 í ársreikningi samstæðunnar, um áhrif innleiðingarinnar. Allar samanburðartölur er tengjast rekstri og efnahag frá fyrra ári hafa verið uppfærðar í samræmi við þessar breytingar. Einnig eru lykiltölur úr rekstri, svo sem samsett hlutfall, uppfærðar samhliða.

Rekstur og afkoma

Hagnaður samstæðunnar 2023 var 4.626 m.kr. (2022: 2.650 m.kr.). Rekstrarniðurstaða ársins 2023 endurspeglar sterkan grunnrekstur félagsins þrátt fyrir krefjandi umhverfi á árinu, einkum vegna tíðra brunatjóna. Rekstur váttryggingastarfseminnar einkenndist af kröftugum tekjuvexti, framþróun á þjónustuleiðum og áframhaldandi áherslum á framúrskarandi þjónustu sem skilar sér í hagfelldri rekstrarniðurstöðu og samsettu hlutfalli á árinu. Afkoma af fjárfestingastarfsemi var mjög góð þrátt fyrir erfiða eignamarkaði framan af ári bæði á hlutabréfa- og skuldabréfamarkaði og mikilla sveiflna á eignamörkuðum innan ársins. Söluhagnaður af eignarhlut félagsins í Kerecis átti stóran þátt í góðri ávöxtun eignasafnsins á árinu.

Afkoma af váttryggingarekstri fyrir skatta nam á árinu 2023 1.695 m.kr. (2022: 1.522 m.kr.). Tekjur af váttryggingasamningum námu 31.273 m.kr. (2022: 28.011 m.kr.) og jukust um 11,6% á milli ára en þess ber að geta að á árinu 2022 endurgreiddi félagið viðskiptavinum á einstaklingsmarkaði fjárhæð sem samsvarar eins mánaðar iðgjöldum lögboðinna ökutækjatriyginga. Kostnaður af váttryggingasamningum nam 29.548 m.kr. á árinu 2023 (2022: 26.000 m.kr.) og jókst um 13,6% á milli ára sem skýrist bæði af stækkandi váttryggingastofni, auknum umsvifum í þjóðfélaginu og fjölgun tjóna á árinu 2023. Samsett hlutfall var 94,6% á árinu 2023 og er óbreytt frá árinu 2022.

Afkoma af fjárfestingastarfsemi fyrir skatta nam á árinu 2023 3.606 m.kr. (2022: 1.526 m.kr.) Fjárfestingatekjur námu 4.800 m.kr. á árinu 2023 (2022: 1.674 m.kr.) og ávöxtun af fjárfestingareignum í stýringu var 9,0% á árinu (2022: 3,5%). Sjá nánar um rekstur og afkomu í kafla A.

Sterk ímynd og staða félagsins á váttryggingamarkaði var staðfest þegar niðurstöður Íslensku ánægjuvogarinnar sýndu að Sjóvá er efst tryggingafélaga í Íslensku ánægjuvuginni á árinu 2023, sjöunda árið í röð. Ánægja viðskiptavina helst í hendur við ánægju starfsfólks en starfsánægja mældist á árinu 2023 með því hæsta sem mælist hjá íslensk

um fyrirtækjum. Stefna félagsins er að vera þjónustufyrirtæki í fremstu röð og er áhersla lögð á að þjónusta viðskiptavini á þeirra forsendum og eftir leiðum sem hentar þeim best.

Stjórnkerfi

Stjórn fer með málefni félagsins og skal sjá um að skipulag félags og starfsemi sé jafnan í réttu og góðu horfi. Stjórn, ásamt forstjóra, hefur forystu um að móta stefnu, setja markmið og skilgreina áhættuviðmið félaganna bæði til skemmri og lengri tíma. Hluthafafundur fer með æðsta vald í málefnum félags samkvæmt því sem lög og samþykktir þess kveða á um. Forstjóri annast daglegan rekstur og fer í þeim efnum eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn hefur gefið. Fjögur lykilstarfssvið samkvæmt Solvency II reglugerðinni eru starfrækt en það eru áhættustýring, starfssvið tryggingastærðfræðings, innri endurskoðun og regluvarsla. Samhæfð áhættustýring er einn af grunnþáttum í stjórnkerfinu og felur í sér sjálfsmat á öllum fyrirsjáanlegum áhættum starfseminnar. Samhæfð áhættustýring er höfð til grundvallar í skipulagi og ákvarðanatöku og hefur verklag verið innleitt til að greina, mæla og draga úr og/eða dreifa áhættum sem steðjað geta að í rekstri með það að markmiði að vernda félögin, viðskiptavini og váttryggða. Komið hefur verið á virku innra eftirlitskerfi, sem mótað er af stjórn, stjórnendum og starfsmönnum, sem á að veita hæfilega vissu um að félögin nái settum markmiðum sínum. Þriggja línu líkan hefur verið innleitt með það að markmiði að hjálpa félaginu að ná settum markmiðum, stuðla að sterkri stjórnsýslu og áhættustýringu og tryggja skilvirk samskipti. Sjá nánar um stjórnkerfi Sjóvá í kafla **B**.

Gjaldþol og eiginfjárstýring

Gjaldþol félagsins er 23.791 m.kr. (fyrir áætlaða arðgreiðslu og endurkaup) í árslok 2023 í samanburði við 21.687 m.kr. í árslok 2022. Afkoma ársins 2023 var töluvert hærri en ársins 2022 sem skýrir aukninguna. Sjá nánar um gjaldþol í kafla **D**. Gjaldþolskrafa félagsins hækkaði um 12% á milli ára og skýrist af hækkun á markaðsáhættu (8% hækkun á milli ára) vegna stærra eignasafns auk hækkunar á samhverfum aðlögunarstuðli (e. symmetric adjustment). Eins hækkar váttryggingaáhætta um 12,5% á milli ára vegna stækkunar váttryggingastofns, þ.m.t. aukning tekna og hækkun tjónaskuldar. Þróun gjaldþolskröfu á milli ára má sjá á mynd **1** hér fyrir neðan.

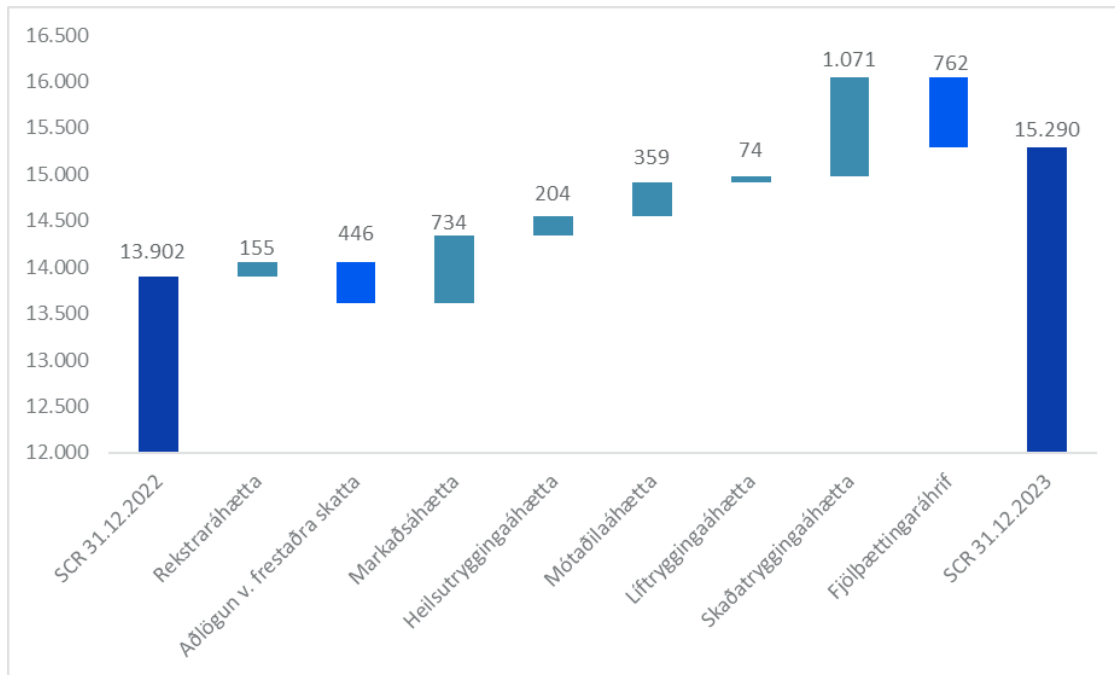
Lágmarksfjármagn (MCR) félagsins var 6.268 m.kr. í árslok 2023 í samanburði við 5.592 m.kr. í árslok 2022. Allt eigið fé félagsins flokkast undir eiginfjárbátt 1 (e. tier 1). Gjaldþolshlutfall félagsins var 156% í árslok 2022, fyrir áætlaða arðgreiðslu og endurkaup.

Fjárhagsstaða Sjóvár og Sjóvá lífs er sterk og uppfylla félögin kröfur um lágmarksfjármagn MCR og gjaldþolskröfu SCR. Á árinu 2023 var ekki um nein frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn (MCR) eða gjaldþolskröfu (SCR). Sjá nánar um eiginfjárstýringu í kafla **E**.

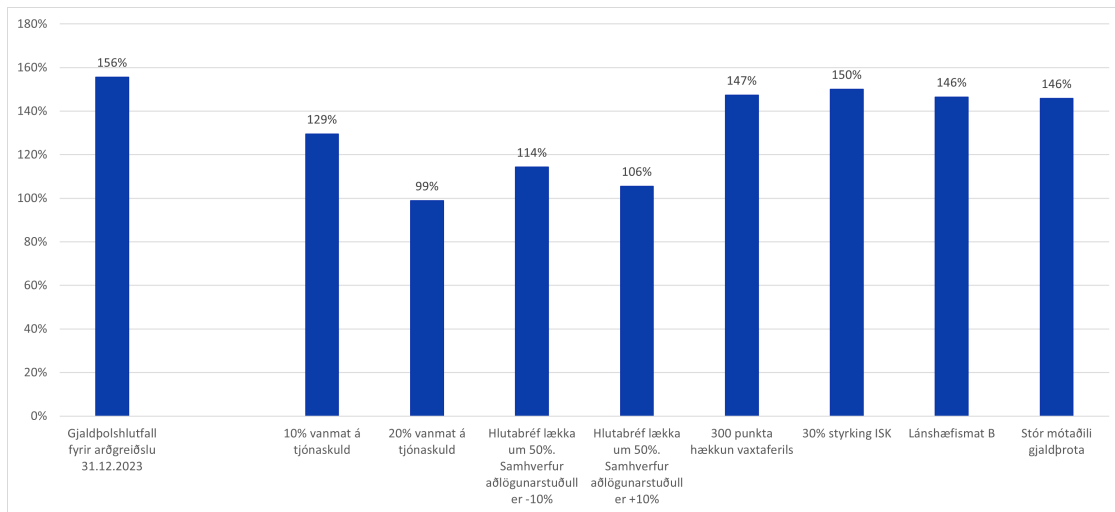
Áhættusnið

Helsta áhætta félagsins er váttryggingaáhætta og markaðsáhætta og voru nokkur áföll reiknuð og áhrif þeirra á gjaldþolshlutfall kannað.

Mynd **2** sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað myndi haldast óbreytt (einföldun).

Mynd 1: Þróun gjaldþolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2022 og 2023

Mynd 2: Solvency II hlutfall næmnigreining m.v. árslok 2023

Aðeins í hinum ýktustu sviðsmyndum fer samstæðan undir 100% gjaldþolslutfall. Sjá nánar í kafla C um áhættusnið félagsins.

A Rekstur og afkoma

A.1 Rekstur

A.1.1 HEITI FÉLAGS OG REKSTRARFORM

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. (Sjóvá líf) er dótturfélag Sjóvár. Félögin eru váttryggingafélög og starfa m.a. samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Höfuðstöðvar eru í Kringlunni 5, 103 Reykjavík.

A.1.2 EFTIRLITSADILI

Sjóvá og Sjóvá líf lúta eftirliti Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (FME), Kalkofnsvegi 1, 101 Reykjavík.

A.1.3 YTRI ENDURSKOÐANDI

Í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016 skal ársreikningur váttryggingafélags endurskoðaður af endurskoðanda. Endurskoðun ársreiknings er í höndum KPMG ehf. sem kosið var á aðalfundi árið 2018 fyrir rekstrarárin 2018-2022. Sá samningur hefur verið framlengdur um eitt ár og gildir einnig fyrir rekstrarárið 2024. Endurskoðendurnir Sigríður Soffía Sigurðardóttir og Sæmundur Valdimarsson árita ársreikning fyrir hönd KPMG. Heimilisfang KPMG er Borgartún 27, 105 Reykjavík.

A.1.4 EIGENDUR VIRKRA EIGNAHLUTA

Í árslok 2023 voru hluthafar 1.146 en þeir voru 1.265 í ársbyrjun og fækkaði þeim því um 119 á árinu. 52,6% hluta eru í eigu lífeyrissjóða, 35,3% í eigu einstaklinga og fyrirtækja, 4,5% í eigu erlendra verðbréfasjóða, 3,4% í eigu innlendra verðbréfasjóða, 2,3% í eigu fjármálafyrirtækja, og 1,9% eigin hlutir. Einn hluthafi fer með virkan eignarhlut í félaginu (yfir 10% hlut) en það er Hrólfssker ehf. með 15,65% hlut.

A.1.5 UPPBYGGING SJÓVÁ SAMSTÆÐU

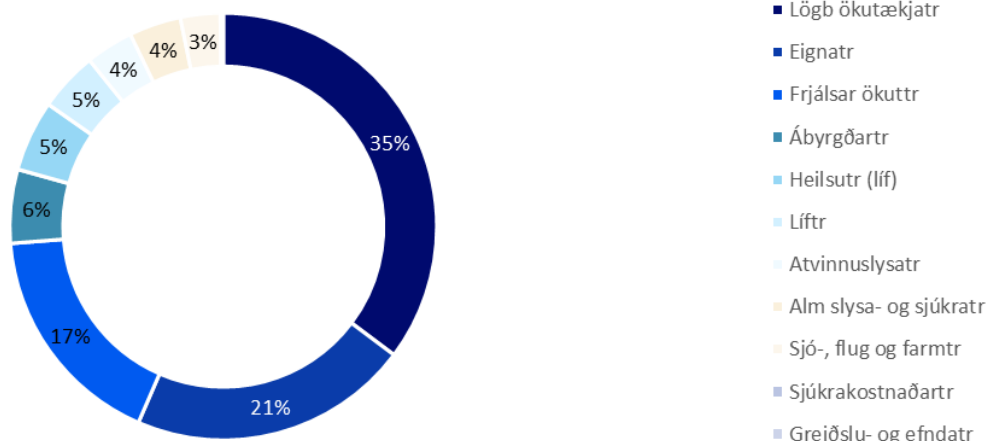
Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útviðað til móðurfélagsins. Beinn eignarhlutur Sjóvár er 99%. Annað dótturfélag Sjóvár er Sjóvá Forvarnahúsið ehf. sem á 1% hlutafjár í Sjóvá líf.

A.1.6 HELSTU VÁTTRYGGINGAGREINAR OG STARFSSVÆÐI SJÓVÁR

Sjóvá samstæðan starfar á sviði skaða- og líftrygginga, og er einungis starfrækt á Íslandi. Skaðatryggingar eru tryggingar gegn tjóni eða eyðileggingu á hlut, réttindum eða öðrum hagsmunum. Váttryggingarekstrinum er skipt í einstaklings- og fyrirtækjaráðgjöf og er um 64% tekna hjá einstaklingsráðgjöf en um 36% hjá fyrirtækjaráðgjöf. Sala trygginga er einungis í höndum starfsmanna og umboðsaðila Sjóvár en sala líf- og sjúkdómatrygginga fara einnig fram með rafrænum hætti. Hjá stærri fyrirtækjum eru viðskiptastjórar sem sjá um

að þjónusta viðskiptavini. Dæmi um skaðatryggingar eru munatryggingar, þ.e. váttryggingar á fasteignum og lausafé, ábyrgðartryggingar og slysatryggingar. Persónutryggingar eru váttryggingar þar sem váttryggð áhætta er bundin lífi og heilsu þess sem váttryggður er, þ.e. líf- og heilsutryggingar, slysatryggingar og sjúkratryggingar. Tæp 74% tekna eru í stærstu skaðatryggingaflokkunum: lögboðnum ökutækjatryggingum (35%), eignatryggingum (21%) og frjálsum ökutækjatryggingum (17%). Þá eru 10% tekna í heilsu- og líftryggingum hjá Sjóvá líf. Váttryggingagreinum er skipt niður í einsleita greinaflokka og er skipting tekna í þá flokka eins og fram kemur á mynd A.1.

Tekjur ársins

Mynd A.1: Hlutfallsskipting tekna ársins 2023 eftir váttryggingagreinum raðað eftir stærð flokka

Meðalfjöldi starfsmanna á árinu 2023, umreiknaður í heilsársstörf var 182,5 (2022: 192). Karlar eru 53% starfsmanna en konur 47% og í hópi stjórnenda eru karlar 60% en konur 40%. Sjóvá hefur á að skipa 11 útibúum auk umboða og þjónustuskrifstofa víðs vegar um landið. Höfuðstöðvar eru staðsettar í Kringlunni 5, 105 Reykjavík, auk þess eru útibú staðsett á Akranesi, Borgarnesi, Ísafirði, Akureyri, Dalvík, Húsavík, Egilsstöðum, Reyðarfirði, Selfossi, Vestmannaeyjum og Reykjanesbæ.

A.1.7 VIÐSKIPTI EÐA ATBURÐIR SEM HÖFÐU VERULEG ÁHRIF Á SJÓVÁ

Rekstrarmarkmið á árinu 2023 náðust í váttryggingarekstri og afkoma af fjárfestingastarfsemi var mjög góð miðað við aðstæður. Viðskipti með óskráð hlutabréf í Kerecis átti stóran þátt í góðri ávöxtun eignasafnsins á árinu. Engir aðrir atburðir eða viðskipti höfðu veruleg áhrif á afkomu félagsins. Breytingar á eignasamsetningu fjárfestingasafns má finna á mynd A.3 í kafla A.3.

A.1.8 HELSTU BREYTINGAR OG ÞRÓUN

Í rekstraráætlun fyrir árið 2024 er gert ráð fyrir að hagvöxtur haldi áfram að gefa eftir á milli ára en að ferðaþjónustuiðnaðurinn haldist áfram sterkur með fjölgun ferðamanna til landsins. Gert er ráð fyrir áframhaldandi vexti á váttryggingastofni á fyrirtækja- og einstaklingsmarkaði samhliða iðgjaldavexti og að verðlagning taki mið af undirliggjandi áhættu. Vöxtur iðgjalda er drifinn af vexti á stofni, vísitölubreytingum og breytingum á iðgjaldaskrá eftir þörfum. Stuðst er við útgefnar þjóðhagsspár viðskiptabankanna og Seðlabanka Íslands þegar spáð er fyrir um þróun á helstu vísitölum. Gert er ráð fyrir að samsett hlutfall á árinu 2024 verði á bilinu 95-97% og að afkoma af váttryggingasamningum verði 1.100-1.600 m.kr. Markmið stjórnenda er að váttryggingarekstur haldist sterkur og skili að jafnaði 95% samsettu hlutfalli yfir lengri tímabil.

Allt kapp er lagt á að þjónusta Sjóvá sé öllum aðgengileg, á forsendum hvers og eins og stöðugt er unnið að því að þróa rafrænar samskiptaleiðir með þarfir viðskiptavina að leiðarljósi. Viðskiptavinir nýta sér í auknum mæli þær leiðir hvort sem þeir eru að kaupa tryggingar, fá ráðgjöf, tilkynna tjón eða annað. Á vef félagsins, www.sjova.is, er lögð áhersla á að viðskiptavinir geti nálgast allar upplýsingar á einfaldan og aðgengilegan hátt.

Sterk ímynd og staða félagsins á markaði var enn á ný staðfest í janúar 2024 þegar niðurstöður ánægjuvogarinnar voru opinberaðar og í ljós kom að Sjóvá átti ánægðustu viðskiptavini á váttryggingamarkaði á árinu 2023, sjöunda árið í röð.

A.2 Árangur í váttryggingastarfsemi

A.2.1 SAMANBURÐUR MILLI ÁRA

Eins og fram hefur komið tók félagið upp nýjan alþjóðlegan reikningskilastaðal um váttryggingasamninga, IFRS 17, á síðasta ári sem breytir m.a. framsetningu á rekstrar- og efnahagsreikningi félagsins. Auk þess eru ný hugtök innleidd og liðir endurflokkaðir. Ítarlegar upplýsingar um áhrif innleiðingarinnar er að finna í skýringum 5 og 6 í ársreikningi félagsins.

Heildarhagnaður samstæðunnar jókst um rúm 74% á milli ára og var 4.626 m.kr. árið 2023 samanborið við 2.650 m.kr. á árinu 2022 og munar þar mestu um aukna afkomu af fjárfestingum.

Afkoma af váttryggingasamningum félagsins fyrir skatta jókst um rúm 11% á milli ára og var 1.695 m.kr. á árinu 2023 samanborið við 1.522 m.kr. á árinu 2022. Tekjuvöxtur var 11,6% á milli ára á meðan kostnaður á váttryggingasamningum jókst um 13,6%. Afkoma af fjárfestingum, ef tekið er tillit til fjármagnsliða váttryggingasamninga, jókst um rúmlega 136%. Skiptingu tekna af váttryggingasamningum eftir greinarflokkum má sjá á töflu [A.1](#).

Yfirlit yfir afkomu samstæðunnar ásamt helstu kennitölum má sjá í töflum [A.2](#) og [A.3](#).

Samsett hlutfall er einn þeirra mælikvarða sem horft er til þegar afkoma af váttryggingastarfsemi er metin og sýnir hlutfall tjóna-, endurtrygginga- og rekstrarkostnaðar af iðgjöldum. Fjármagnsliðir váttryggingasamninga eru ekki reiknaðar inn í samsett hlutfall.

Tekjur, tjón og samsett hlutfall greinaflokka í skaðatryggingum fyrir árið 2023 má sjá í töflu [A.4](#). Tekjur greiðslu- og efndaváttrygginga (27 m.kr.) eru sameinaðar hér ábyrgðartryggingum og tekjur sjúkrakostnaðartrygginga (40 m.kr.) flokkast hér með almennum

	2023	2022	Breyting
Eignatryggingar	6.647	5.752	16%
Sjó-, flug og farmtr.	944	960	-2%
Lögb. ökutækjatr.	11.026	10.047	10%
Frjálsar ökutækjatr.	5.389	4.754	13%
Ábyrgðatr.	1.747	1.594	10%
Greiðslu- og efndatr.	27	27	0%
Alm. slysa- og sjúkratr.	1.230	1.079	14%
Atvinnuslysatr.	1.129	1.042	8%
Sjúkrakostnaðartr.	40	30	33%
Líftr.	1.412	1.270	11%
Heilsutr. (líf)	1.681	1.454	16%
Samtals	31.273	28.011	12%

Tafla A.1: Tekjur (í m.kr.) eftir greinaflokkum árið 2023 og 2022.

	2023	2022	Breyting
Tekjur af vátryggingasamningum	31.273	28.011	11,6%
Kostnaður af vátryggingasamningum	-29.548	-26.000	13,6%
Afkoma af endurtryggingasamningum	-30	-489	-93,8%
Afkoma af vátryggingasamningum	1.695	1.522	11,3%
Hreinar fjármunatekjur	931	1.586	-41,3%
Gangvirðisbreytingar fjáreigna	3.869	88	4294,1%
Rekstrarkostnaður af fjárfestingastarfsemi	-300	-291	3,1%
Afkoma fjárfestinga	4.500	1.384	225,2%
Fjármagnsliðir vátryggingasamninga	-894	143	-726,8%
Afkoma fjárfestinga eftir fjármagnsliði	3.606	1.526	136,3%
Afkoma af vátryggingasamningum og fjárfestingum	5.301	3.048	73,9%
Aðrar tekjur	157	138	13,7%
Annar rekstrarkostnaður	-46	-49	-6,0%
Annar fjármagnskostnaður	-68	-68	1,0%
Hagnaður fyrir tekjuskatt	5.344	3.070	74,1%
Tekjuskattur	-719	-420	71,1%
Hagnaður ársins eftir skatt	4.626	2.650	74,5%

Tafla A.2: Rekstrarreikningur (í m.kr.) samstæðunnar 2023 og 2022.

slysa- og sjúkratryggingum.

Sambærileg tafla fyrir greinaflokka Sjóvá líf má sjá í töflu [A.5](#).

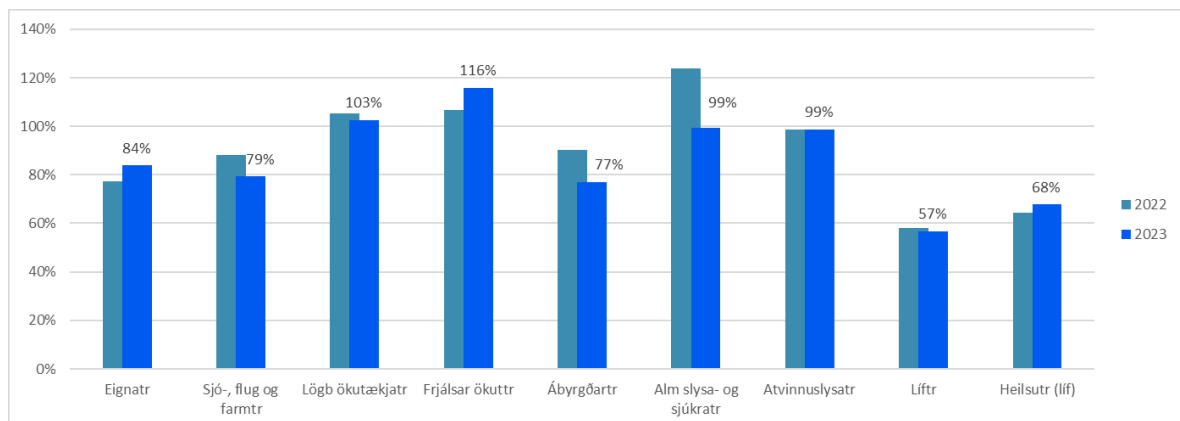
Á mynd [A.2](#) má sjá samsett hlutfall greinaflokka árin 2023 og 2022.

	2023	2022
Tjónahlutfall	74,9%	72,2%
Endurtryggingahlutfall	0,1%	1,7%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	75,0%	74,0%
Kostnaðarhlutfall	19,6%	20,6%
Samsett hlutfall	94,6%	94,6%
Ávöxtun eigin fjár eftir skatt	20,7%	11,6%
Hagnaður á hlut	3,97	2,22
Gjaldþol e áætlaða arðgreiðslu	21.341	19.537
Gjaldþolshlutfall	1,40	1,41

Tafla A.3: Helstu kennitölur úr rekstrarreikningi samstæðunnar 2023 og 2022.

	Eignatr	Sjó-, flug- og farmtr	Lögb öku- tækjatr	Frjálsar ökuttr	Ábyrgð- artr	Alm slysa- og sjúkratr	Atvinnu- slysatr	Samtals frumtr.
Tekjur ársins	6.647	944	11.026	5.389	1.775	1.271	1.129	28.180
Tjón ársins	-4.616	-372	-9.107	-5.006	-1.058	-1.010	-1.063	-22.234
Tekjur/(Gjöld) af endurtryggingum	312	-236	-60	0	-73	-3	89	29
Rekstrarkostn.	-1.273	-141	-2.149	-1.244	-237	-248	-141	-5.439
Tjónshlutfall	69,4%	39,5%	82,6%	92,9%	59,6%	79,5%	94,2%	78,9%
Endurtryggingahlutfall	-4,7%	25,0%	0,5%	0,0%	4,1%	0,2%	-7,9%	-0,1%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	64,7%	64,5%	83,1%	92,9%	63,8%	79,7%	86,3%	78,8%
Kostnaðarhlutfall	19,2%	15,0%	19,5%	23,1%	13,3%	19,5%	12,5%	19,3%
Samsett hlutfall	83,9%	79,5%	102,6%	116,0%	77,1%	99,2%	98,8%	98,1%

Tafla A.4: Skipting eftir greinaflokkum Solvency II í skaðatryggingum 2023 (í m.kr.)

Mynd A.2: Samsett hlutfall í greinaflokkum 2023 og 2022.

	Líf- tryggingar	Heilsu- tryggingar	Samtals
Tekjur ársins	1.412	1.681	3.093
Tjón ársins	-440	-752	-1.192
Tekjur/Gjöld af endurtryggingum	-40	-20	-60
Rekstartkostn.	-323	-368	-691
Tjónshlutfall	31,1%	44,7%	38,5%
Endurtryggingahlutfall	2,8%	1,2%	1,9%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	34,0%	45,9%	40,5%
Kostnaðarhlutfall	22,9%	21,9%	22,3%
Samsett hlutfall	56,8%	67,8%	62,8%

Tafla A.5: Skipting eftir greinaflokkum Solvency II í líftryggingum 2023 (í m.kr.)

HELSTU VÁTRYGGINGATEGUNDIR

Um allar tryggingarnar gildir að vátryggingavernd er skilgreind nákvæmlega í skilmálum þeirra. Hægt er að finna skilmála á heimasíðu Sjóvá.

Eignatryggingar

Helstu vátryggingagreinar eignatrygginga eru:

Brunatryggingar

Lögboðin brunatrygging húseigna - uppbygging eða lagfæring á húseinum og föstum innréttingum vegna tjóns af völdum bruna og er vátryggingafjárhæð brunabótamat eins og það er skráð hjá fasteignaskrá HMS. Á vefsíðu HMS er góð sundurliðun um hvað fellur undir brunabótamat fasteignar.

Rekstrarstöðvunartrygging - vátryggingin tekur til rekstrartaps sem vátryggður verður fyrir vegna samdráttar í sölu og þjónustu af völdum atburðar sem orðið hefur og sem bruna-, þjófnaðar- eða vatnstjónstrygging, sem seld er samhliða vátryggingu þessari.

Fjölskyldutryggingar:

Víðtæk trygging þar sem innbú og lausafé heimila er tryggt gegn bruna- vatni, innbrotum o.fl. Val er um þrjár mismunandi víðtækar tryggingar, eftir þörfum viðskiptavinar.

Fasteignatryggingar:

Er samsett trygging sem tryggir íbúðarhúsnæði gegn vatnsskaða, glertjónum, innbroti, foki o.fl.

Eignatrygginga lausafjár:

Tekur til tjóns á lausafé af völdum bruna, eldingar eða sprengingar. Til viðbótar brunatryggingu, er hægt að kaupa vatnstjóns- og foktryggingu og innbrotstryggingu.

Sjó- flug- og farmtryggingar

Sjótryggingar:

Skiptast í áhafnatryggingu, húftryggingar skipa, nótatryggingu, afla- og veiðifæratryggingu og farmtryggingu. Áhafnatrygging er samsett trygging sem tekur til þeirra trygginga sem tengjast áhöfn skips. Slysatrigging sjómanna flokkast í greinaflokkinn Atvinnuslysatriggingar og ábyrgðartrygging útgerðamanna í Ábyrgðartryggingar. Húftrygging bætir alltjón eða skemmdir er kunna að verða á skipi vegna óhappa. Nótatryggingin tekur á bótaskyldum tjónum sem verða á nótt. Afla- og veiðafæratryggingin tekur til bótaskyldra tjóna sem verða á afla- og veiðafærum. Farmtrygging bætir skemmdir á farmi sem fluttur er til og frá landi sem og flutningur innanlands.

Flugtryggingar:

Flugtrygging samanstendur af þremur megin þáttum: lögboðinni ábyrgðartryggingu, slysatriggingu flugmanns og farþega og húftryggingu loftfarsins. Ábyrgðartryggingin byggir á reglugerð um skylduvátryggingar vegna loftferða nr. 78/2006. Slysatrigging flugmanns er valkvæð trygging sem tekur eingöngu til einka- og kennsluflugvéla. Húftrygging er valkvæð trygging sem bætir hlutatjón og alltjón á loftfarinu af völdum skyndilegs og utanaðkomandi atviks.

Lögboðnar ökutækjatriggingar

Ábyrgðartryggingar ökutækja:

Lögboðin trygging sem greiðir bætur fyrir tjón á fólki og munum sem ökutæki veldur. Annar hluti vátryggingategundarinnar eru bætur greiddar fyrir skemmdir á ökutækjum sem ekið er á sem og öðrum hlutum sem kunna að skemmast við tjónið. Hinn hlutinn eru greiddar bætur vegna slysa á fólki, það er farþegum og ökumanni ökutækis sem ekið er á, farþegum í ökutæki tjónvalds og tjón vegna slysa á gangandi eða hjólandi vegfarendum sem ökutækið veldur. Eigandi og ökumaður ökutækisins sem tjóninu veldur fá hins vegar sitt slysatjón bætt úr slysatriggingu ökumanns og eiganda sem einnig er lögboðin trygging.

Frjálsar ökutækjatriggingar

Kaskótryggingar ökutækja:

Kaskótrygging ökutækja bætir tjón á hinu vátryggða ökutæki vegna skyndilegra og óvæntra utanaðkomandi atvika svo sem áreksturs, þjófnaðar og skemmdarverka.

Rúðutryggingar ökutækja:

Bætir skemmdir á rúðum ökutækis. Annars vegar er um rúðuskipti að ræða en einnig er í mörgum tilfellum mögulegt að gera við rúður. Tjónakostnaður er mun lægri þegar mögulegt er að gera við rúður um leið og um minni sóun er að ræða. Viðskiptavinir greiða ekki eigin áhættu ef þeir velja rúðuviðgerð og tjónið hefur ekki áhrif á Stofnendurgreiðslu þar sem 10% iðgjalda eru endurgreidd til tjónlausra viðskiptavina. Hvatinn er því mikill að velja viðgerð á rúðu ef það er mögulegt.

Ábyrgðartryggingar

Ábyrgðartryggingar flokkast í starfsábyrgðartryggingar sem ýmist eru lögboðnar eða frjálsar og almennar ábyrgðartryggingar. Vátryggingavernd í stærstu greininni, frjálsri ábyrgð-

artryggingu, tekur til skaðabótaábyrgðar, sem fellur á vátryggðan vegna líkamstjóns eða skemmda á munum vegna starfsemi þeirrar sem um ræðir enda verði líkamstjónið eða skemmdirnar raktar til atburðar sem vátryggingataki ber skaðabótaábyrgð á. Á sama hátt er vátryggt gegn skaðabótaábyrgð, er fellur á vátryggðan sem eiganda eða notanda húss eða fasteignar, þar sem starfsemin fer fram. Ábyrgðartryggingar eru líka seldar til einstaklinga en þær eru hluti af fjölskylduþryggingum og einnig seldar sérstaklega t.d. vegna skotvopna og hunda.

Sjúkra- og slysatryggingar

Stærstu greinar sjúkra- og slysatrygginga eru tryggingar þar sem bætur greiðast við starfsorkumissi af völdum slyss eða sjúkdóms. Slysatryggingar í frítíma sem er hluti af flestum fjölskylduþryggingum er stærsti þáttur greinaflokksins en þar greiðast bætur verði vátryggður fyrir slysi í frítíma sem veldur missi starfsorku í lengri eða skemmri tíma. Auk þessa eru ferðatryggingar tengdar fjölskylduþryggingum stór hluti greinaflokksins.

Atvinnuslysatryggingar

Í atvinnuslysatryggingar flokkast slysatrygging launþega og slysatrygging sjómanna. Launþegar eru tryggðir samkvæmt kjarasamningum verði þeir fyrir slysi í vinnu sem leiðir til þess að þeir verða frá vinnu í lengri eða skemmri tíma. Vátryggingafjárhæðir eru ákvarðaðar í kjarasamningum. Slysatrygging sjómanna greiðir bætur verði sjómenn fyrir slysi við vinnu sína en þar eru bætur til þeirra sem slasast ákvarðaðar samkvæmt skaðabótalögum og er stór hluti bóta vegna áætlaðs tekjutaps framtíðarinnar.

Líftryggingar

Stærstu vátryggingagreinar eru líf- og sjúkdómatryggingar.

Líftryggingar:

Líftrygging greiðir rétt höfum bætur ef líftryggður einstaklingur fellur frá af völdum slyss eða sjúkdóms. Einnig eru greiddar bætur vegna andláts barns líftryggðs að átján ára aldri.

Heilsutryggingar

Stærstu greinarnar eru:

Sjúkdómatrygging:

Sjúkdómatrygging greiðir bætur ef vátryggður greinist með einhvern af þeim sjúkdómum sem tryggingin tekur til, óháð því hvort sjúkdómurinn leiðir til óvinnufærni, örorku eða ekki. Bæturnar eru greiddar í einu lagi og eru skattfrjálstar. Þannig geta vátryggðir mætt óvæntum útgjöldum og launatapi í kjölfar alvarlegra veikinda.

Barnatryggingar:

Barnatrygging er fyrir börn frá eins mánaða aldri til 20 ára. Hún er samsett trygging sem verndar barnið fyrir framtíðartekjutapi sem slys eða alvarlegir sjúkdómar geta valdið auk þess sem hún kemur til móts við foreldra sem verða fyrir tekjumissi og ófyrirséðum kostnaði vegna veikinda barna.

A.3 Árangur af fjárfestingum

A.3.1 SAMANBURÐUR MILLI ÁRA

Verðbréfaeignir samstæðunnar námu 59.831 m.kr. í lok árs 2023 samanborið við 56.472 m.kr. í lok árs 2022. Þær eignir sem tilheyra ekki eignum í stýringu eru hlutdeildarsjóðir þar sem líftryggingatakar bera fjárfestingaráhættu, eignir Sjóvá lífs í verðbréfasjóðum, laust fé sem notað er í daglegum rekstri og hlutafé í dótturfélögum Sjóvár, Sjóvá lífs og Forvarnarhúsinu ehf. Verðbréfaeignir sem samstæðan ber fjárfestingaráhættu af námu í lok árs 2023 56.834 m.kr. samanborið við 51.418 m.kr. í lok árs 2022. Samstæðan ber hvorki fjárfestingaráhættu af afleiðum né verðbréfun. Fjárfestingatekjur Sjóvár voru 4.800 m.kr. á árinu en voru 1.674 m.kr. á árinu 2022. Ávöxtun fjárfestingaeigna í stýringu félagsins var 9,0% á árinu 2023 samanborið við 3,5% árið áður. Fjárfestingatekjur greinast annars vegar í fjármunatekjur sem samanstanda af vaxtatekjum af handbæru fé, fengnum arði og gengismun og hins vegar af gangvirðisbreytingu verðbréfa sem samanstendur af söluhagnaði verðbréfa, gangvirðisbreytingum og vaxtatekjum. Fjármunatekjur námu 931 m.kr. árið 2023 og 1.586 m.kr. árið 2022 og lækka um 41,3% á milli ára. Gangvirðisbreyting verðbréfa nam 3.869 m.kr. árið 2023 og 88 m.kr. árið 2022. Niðurbrot fjárfestingatekna (m.kr.) má sjá í töflu A.6.

	2023	2022
Vaxtatekjur af handbæru fé	181	35
Fenginn arður	667	1.540
Gengismunur	82	11
Fjármunatekjur	931	1.586
Gangvirðisbreyting verðbréfa	3.869	88
Fjárfestingatekjur	4.800	1.674

Tafla A.6: Niðurbrot fjárfestingatekna skv. IFRS (í m.kr.)

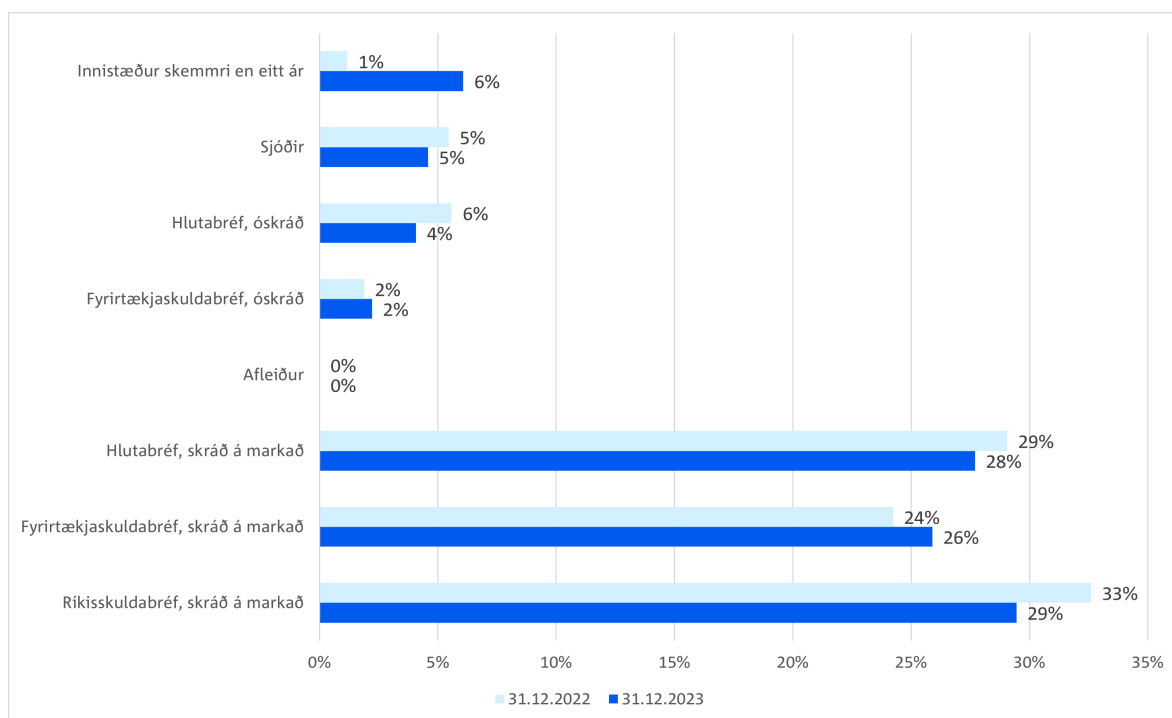
Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu námu 4.707 m.kr. á árinu 2023 og beinn kostnaður nam 61 m.kr. Beinn kostnaður vegna fjárfestingastarfsemi samanstendur af viðskiptaþóknunum og vörslu – og uppgjörsgjöldum á tímabilinu. Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu ásamt beinum kostnaði henni tengdri eftir eignaflokkum má sjá í töflu A.7.

Stærstu breytingar á eignasafninu á árinu 2023 voru lækkun á hlutfalli skuldabréfa með ríkisábyrgð og hækkun á hlutfalli skuldabréfa án ríkisábyrgðar. Einnig lækkaði hlutfall óskráðra hlutabréfa og lausafjár jókst verulega. Sjá breytingar á eignasafnsins á árinu 2023 á mynd A.3.

Afkoma af fjárfestingum var góð í ljósi þróunar eignamarkaða en allir eignaflokkar skiluðu jákvæðri afkomu á árinu. Ávöxtun ársins var 9,0% og var afkoman vel dreifð á milli eignaflokka. Ávöxtun óskráðra hlutabréfa var mjög góð og nam 36,7% sem skýrist af sölu allra hlutabréfa Sjóvár í Kerecis. Þá nam ávöxtun ríkisskuldabréfa 6,7%, annarra skuldabréfa 7,5% og skráðra hlutabréfa 6,9% á árinu. Skráðu hlutabréfin í eignasafninu sem skiluðu bestu afkomu á árinu, í krónum talið, voru Ölgerðin, Marel og Amaroq Minerals. Þrálát verðbólga og hækkun stýrivaxta Seðlabanka Íslands einkenndu árið á verðbréfamörkuðum hérlendis. Verðbólga, sem markaðsaðilar vonuðust til að hefði náð hámarki

	Virði 31.12.2023	Virði 31.12.2022	Afkoma 2023	Gjöld 2023
Ríkiskuldabréf, skráð á markað	16.740	16.768	1.151	17
Fyrirtækjaskuldabréf, skráð á markað	14.718	12.463	989	7
Hlutabréf, skráð á markað	15.743	14.943	901	32
Afleiður	0	0	0	0
Fyrirtækjaskuldabréf, óskráð	1.259	965	115	0
Hlutabréf, óskráð	2.314	2.871	1.194	3
Sjóðir	2.607	2.806	180	1
Innstæður skemmri en eitt ár	3.452	602	177	1
Samtals	56.834	51.418	4.707	61

Tafla A.7: Afkoma og gjöld (í m.kr.) af eignum í stýringu 2023 m.v. CIC flokkun

Mynd A.3: – Breytingar á samsetningu eigna í stýringu á árinu 2023 m.v. CIC flokkun

sínu í lok árs 2022, hélt áfram að aukast og náði hámarki í 10,2% í febrúar 2023. Vaxtahækkunarferli Seðlabankans var ólokið en Seðlabankinn hækkaði vexti úr 6% í 9,25% á árinu til að stemma stigu við þrálátri verðbólgu. Nokkur merki eru um að árangur sé að takast í baráttunni við verðbólguna og að þensla sé að minnka hérlandis en þó ljóst að verðbólgan, sem stóð í 7,7% í lok árs, er langt yfir markmiðum Seðlabankans um verðstöðugleika. Hlutabréfamarkaðurinn hérlandis lækkaði um 0,7% árið 2023 og ávöxtunarkröfur skuldabréfa hækkuðu. Gengi krónunnar hækkaði um 1,5% á árinu 2023 miðað við skráða gengisvísitölu en um 0,7% gagnvart evru. Seðlabankinn greip tvívegis inn í gjald-eyrismarkaðinn á árinu til þess að draga úr sveiflum í gengi krónunnar. Alls seldi bankinn erlendan gjaldeyri fyrir 5,5 ma.kr. en keypti ekki gjaldeyri.

Hátt vaxtastig og þrálát verðbólga höfðu neikvæð áhrif á verðþróun innlendra hlutabréfa á árinu ásamt öðrum þáttum. Neikvæðar fréttir af tveimur stærstu félögum kauphallarinnar, Marel og Alvotech, höfðu gríðarleg áhrif á markaðinn í heild. Hlutabréf flestra félaga í kauphöll lækkuðu á fyrri hluta ársins og í nóvember hafði úrvalsvísitalan, OMXI10, fallið um rúmlega 18% frá ársbyrjun. Óskuldbindandi viljaryfirlýsing bandaríska félagsins John Bean Technologies (JBT) varðandi mögulegt tilboð í öll hlutabréf í Marel, sem tilkynnt var um eftir lokun markaða 24. nóvember, markaði alger kaflaskil á innlendum hlutabréfamarkaði. Tilboðið var vítamínsprauta fyrir markaðinn sem, eins og var nefnt áður, hafði nánast verið í samfellum lækkunarfasa allt árið. Á síðustu 5 vikum ársins hækkaði úrvalsvísitalan um tæp 20% og í lok árs hafði vísitalan einungis lækkað um 1,6% á árinu. Þá voru ýmis önnur jákvæð tíðindi af markaðinum á árinu. Tvö ný félög voru skráð á markað þar sem Ísfélagið var skráð á aðallista kauphallarinnar og Icelandic Salmon, móðurfélag Arnarlax, var skráð á First North vaxtarmarkaðinn. Þá færðu Hampiðjan, Kaldalón og Amaroq Minerals sig af First North vaxtarmarkaðinum yfir á aðallistann. Sjá yfirlit yfir afkomu stærstu eignaflokka félagsins í töflu A.8.

	Virði 31.12.2023	Vægi	Virði 31.12.2022	Hreyfingar	Ávöxtun	Afkoma
Laust fé	3.452	6%	602	2.673	9.8%	177
Skuldabréf með ríkisábyrgð	16.827	30%	16.049	-347	6.7%	1.124
Önnur skuldabréf	17.595	31%	15.952	404	7.5%	1.239
Skráð hlutabréf	15.743	28%	14.943	-101	6.9%	901
Óskráð hlutabréf	3.218	6%	3.871	-1.919	36.7%	1.266
Verðbréf samtals	56.834	100%	51.418	710	9.0%	4.707

Tafla A.8: Afkoma og ávöxtun (í m.kr.) af eignum samstæðu í stýringu á árinu 2023 m.v. eigin flokkun

Samanburður á ávöxtun nokkurra ríkisskuldabréfasjóða annars vegar og hlutabréfasjóða hins vegar á árinu 2023 má sjá í töflu A.9.

Skuldabréfasjóðir	2023
Sjóvá – samstæða	6.7%
ÍV áskriftasjóður	3.8%
Kvika ríkisverðbréf	6.7%
Landsbréf Sparibréf millilöng	4.7%
Íslandssjóðir meðallöng ríkisskuldabréf	5.4%
Stefnir millilöng ríkistryggð	3.9%

Hlutabréfasjóðir	2023
Sjóvá – samstæða	6.9%
ÍV Stokkur	-6,2%
Akta – Stokkur	-4.2%
Landsbréf Úrvalsbréf	-1.6%
Íslandssjóðir Hlutabréfasjóðurinn	-8.4%
Kvika innlend hlutabréf	1.8%
Stefnir innlend hlutabréf	-6.2%

Tafla A.9: Ávöxtun nokkurra ríkisskuldabréfa- og hlutabréfasjóða, 2023

A.4 Árangur af annarri starfsemi

Ekki er um aðra starfsemi að ræða en fram kemur í köflum A.1-A.3.

A.5 Aðrar upplýsingar

A.5.1 MARKVISS STEFNA Í SJÁLFBÆRNI OG SAMFÉLAGSLEGRI ÁBYRGÐ

Sjóvá hefur lengi lagt sitt af mörkum til að stuðla að sjálfbærni og vernd umhverfisins, auk þess sem það hefur lengi unnið að margvíslegum samfélagslegum verkefnum. Félagið hefur sett stefnu um sjálfbærni og samfélagsábyrgð og er markmið stefnunnar að stuðla að samþættingu á sjálfbærni og samfélagsábyrgð í starfseminni, að starfsemin uppfylli kröfur sem til hennar eru gerðar og að Sjóvá sé í fararbroddi á þessu sviði. Félagið gefur út sérstaka skýrslu um sjálfbærni og samfélagsábyrgð, hana má finna [hér](#) á vefsíðu Sjóvá.

Sjóvá framkvæmdi á árinu tvöfalda mikilvægisgreiningu, en með slíkri greiningu er leitast við að afmarka hvaða sjálfbærniþættir hafa mesta þýðingu fyrir Sjóvá og hagaðila þess og ættu því að vera í forgrunni við ófjárhagslega upplýsingagjöf félagsins, nánar er fjallað um mikilvægisgreininguna í árs- og sjálfbærnisráðgjafu félagsins. En samkvæmt niðurstöðum mikilvægisgreiningar eru mikilvægustu sjálfbærniþættir í rekstri félagsins og virðiskeðju þess eftirfarandi:

Umhverfi	Félagsþættir	Stjórnarhættir
Loftslagsbreytingar- og áhætta	Ánægja viðskiptavina og annarra notenda þjónustu	Viðskiptasiðferði og gagnsæi
Hringrásarhagkerfið	Forvarnir og öruggara samfélag	Upplýsingaöryggi og vernd persónuupplýsinga
	Mannauður	Ábyrgar fjárfestingar

Sjóvá vinnur að því að auka samþættingu áherslna Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun við markmið í starfseminni. Tengt er við fimm heimsmarkmiðanna þ.e. markmið 3 um heilsu og velliðan, 5 um jafnrétti kynjanna, 8 um góða atvinnu og hagvöxt, 12 um ábyrga neyslu og 13 um aðgerðir í loftslagsmálum. Í samræmi við eðli rekstrarins hefur megináhersla verið lögð á forvarnir, jafnréttismál, heilbrigðan rekstur og framþróun í samræmi við markmið 3, 5 og 8. Einnig er leitast við að tryggja ábyrga neyslu og stuðla að umhverfisvænum lausnum samkvæmt markmiði 12 og grípa til bráðra aðgerða gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra í samræmi við markmið 13.

Þær stefnur sem eru til staðar hjá félaginu og tengjast umhverfisþáttum, félagsþáttum og stjórnarháttum eru m.a. stefna um sjálfbærni og samfélagsábyrgð, umhverfisstefna, mannréttindastefna sem felur í sér jafnréttisstefnu og stefnu um fjölbreytileika auk stefnu gegn áreitni, siðareglur, stefna um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka, stefnur um upplýsingaöryggi, persónuverndarstefna, stefna um varnir gegn mútum og spillingu, skattastefna og starfsreglur stjórna samstæðunnar.

Um er að ræða lykilstefnur og reglur sem ætlað er að styðja við árangur á þessum sviðum.

Sjóvá hefur um árábil lagt áherslu á að tryggja jöfn tækifæri og jafnrétti kynja til ábyrgðar og launa í samræmi við heimsmarkmið 5 og 8. Mannréttindastefna og árleg aðgerðaáætlun eru rammi utan um framkvæmd stefnunnar. Sjóvá hefur frá árinu 2014 haft jafnlaunavottun sem staðfestir að í félaginu er virkt jafnlaunakerfi og hefur launamunur alltaf mælst innan við 2%. Félagið hefur sett sér umhverfisstefnu, fylgist með þróun umhverfisvísa og notkunar auðlinda í rekstrinum og leitast við að minnka losun gróðurhúsalofttegunda.

Samkvæmt UFS sjálfbærnimati Reitunar sem framkvæmt var á árinu 2023, sem gerir grein fyrir hvernig fyrirtæki standa frammi fyrir áhættum sem snúa að umhverfis-, félags- og stjórnarháttum, fær Sjóvá 78 í einkunn af 100 mögulegum og heldur í við auknar kröfur sem gerðar eru í matinu á milli ára og hækkar um 2 stig frá árinu 2022. Sjóvá fékk hæstu einkunn fyrir félagsþáttinn eða einkunnina 97 af 100 mögulegum sem mælir meðal annars vinnuumhverfi, velferð starfsmanna og viðskiptaánægju.

Sjóvá veitir árlega styrki til aðila sem vinna að forvörnum og mikilvægum málefnum í þágu samfélagsins. Lögð er áhersla á að styrkja verkefni sem styðja við hlutverk og stefnu félagsins. Sjóvá hefur átt farsælt samstarf við Slysavarnafélagið Landsbjörg um áratuga skeið. Sjóvá er aðalstyrktaraðili samtakanna og hefur unnið með þeim á vettvangi fjölbreyttra forvarnaverkefna, öryggismála og váttrygginga. Í lok árs 2021 afhenti Sjóvá Landsbjörg veglegan 142,5 milljóna króna styrk til smíða á þremur nýjum björgunarskipum samtakanna og var fyrsta skipið afhent í október 2022 í Vestmannaeyjum, annað skipið var afhent á Siglufirði í mars 2023 og það þriðja og síðasta í október 2023 í Reykjavík. Með tilkomu nýrra björgunarskipa verður bylting í viðbragðstíma og aðbúnaði fyrir áhafnir sem stórbætir öryggi sjófarenda. Sjóvá veitir árlega styrki til fjölmargra aðila sem vinna að ýmsum góðum málefnum í þágu samfélagsins og er lögð áhersla á að fjármunir sem fara til styrktarmála styðji við hlutverk og stefnu félagsins og þau heimsmarkmið sem lögð er áhersla á.

Í tjónum og tjónavinnslu er leitast við að minnka sóun og stuðla að umhverfisvænum lausnum. Áfram var unnið með átak í að auka hlutfall framrúðuviðgerða í stað þess að skipta þeim út þegar þess er kostur bæði með vitundarvakningu og aukinni upplýsingagjöf til viðskiptavina, og samstarfi við viðgerðaraðila. Leitast er við að minnka sóun sem felur í sér að viðskiptavinir hafa val um að fá bætur og nýta áfram minna skemmda og viðgerðarhæfa muni. Framrúðutjón þarf nú að tilkynna rafrænt sem gefur tækifæri til að upplýsa viðskiptavinum um kosti framrúðuviðgerða. Gert var við 14,5% framrúða árið 2023 og hækkaði það hlutfall um liðlega 2,5% milli ára.

Notkun á fjarskoðunarlausninni Innsýn skilaði sér í umtalsvert minni akstri vegna tjónaskoðana og jafnframt hraðari þjónustu. Notkun Innsýnar dró úr akstri sem áætlað er að nemi 42.425 km á árinu 2023.

Unnið var að aukinni vefskráningu tjóna og fjölgun viðskiptavina í rafrænum viðskiptum. Viðskiptavinir Sjóvár kjósa í vaxandi mæli að skrá tjón sín sjálfir með rafrænum hætti og á árinu 2023 jókst hlutfall rafrænna tjónstilkynninga umtalsvert og voru yfir 78%

tjónstilkynninga skráðar rafrænt. Hlutfall viðskiptavina í rafrænum viðskiptum var 72% í árslok 2023, en var 66% í árslok 2022. Þá sparaðist mikill akstur með notkun rafrænna undirskrifta, eða sem nemur 549.000 km samkvæmt reiknivél hugbúnaðarfyrirtækisins Taktikal, sem er um 40% aukning frá árinu 2022. Útskipti bíla fyrir hreinorkubíla héldu áfram á árinu 2023 og eru þeir nú 72% bíla í rekstri hjá Sjóvá.

A.5.2 ÁNÆGÐARA STARFSFÓLK OG VIÐSKIPTAVINIR

Félagið hlaut þá viðurkenningu að vera efst tryggingafélaga í Íslensku ánægjuvuginni árið 2023, sjöunda árið í röð. Ánægjuvugin mælir ánægju viðskiptavina á ýmsum mörkuðum, þar á meðal á tryggingamarkaði og eru nokkrir þættir mældir sem hafa áhrif á ánægju viðskiptavina, þ.e. væntingar, ímynd, mat á gæðum, virði þjónustunnar og meðhöndlun kvartana. Árangur Sjóvár í Íslensku ánægjuvuginni byggir á markvissum aðgerðum og áherslum í þjónustu þar sem m.a. er unnið að því að bæta og einfalda þjónustuleiðir sem tryggja hröð og skilvirk samskipti við viðskiptavini. Ánægja viðskiptavina helst í hendur við ánægju starfsfólks en starfsánægja mældist á árinu 2023 með því hæsta sem mælist hjá íslenskum fyrirtækjum. Stefna félagsins er að vera þjónustufyrirtæki í fremstu röð og áhersla lögð á að þjónusta viðskiptavini á þeirra forsendum og eftir þeim leiðum sem hentar þeim best. Allt frá árinu 2015 hefur verið unnið með markvissum hætti að því að auka ánægju viðskiptavina með breyttum áherslum í þjónustu, auknu frumkvæði í samskiptum og einföldun skilaboða. Að sama skapi hefur verið unnið ötullega að því að auka og styðja við ánægju starfsfólks enda er það trú okkar að þetta tvennt haldist þétt saman í hendur.

B Stjórnkerfi

B.1 Almennar upplýsingar um stjórnkerfi

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Sjóvá er vátryggingafélag og starfar samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995, lögum um vátryggingastarfsemi nr. 100/2016 og lögum um vátryggingasamstæður nr. 60/2017. Stjórn fer með málefni félagsins og skal annast um að skipulag félags og starfsemi sé jafnan í réttu og góðu horfi. Stjórn skal jafnframt stuðla að viðgangi félagsins og langtímaárangri og hafa eftirlit með daglegum rekstri þess. Hluthafafundur fer með æðsta vald í málefnum félags samkvæmt því sem lög og samþykktir þess kveða á um. Forstjóri annast daglegan rekstur og fer í þeim efnum eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn hefur gefið. Sjóvá starfar á vátryggingamarkaði og er alhliða vátryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá líf er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útviastað til móðurfélagsins. Félögin fylgja reglum um stjórnarhætti sem fjallað er um í lögum um ársreikninga, lögum um hlutafélög, lögum um vátryggingastarfsemi og reglugerðum Evrópusambandsins um vátryggingastarfsemi og vátryggingasamstæður nr. 940/2018, og leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

B.1.1 SAMSETNING STJÓRNAR, MEGINSVIÐ, HELSTU NEFNDIR OG LYKILSTARFSSVIÐ

B.1.1.1 SAMSETNING STJÓRNAR

Meginhlutverk stjórnar er að hafa forystu um að móta stefnu, setja markmið og skilgreina áhættuviðmið félaganna bæði til skemmri og lengri tíma. Hlutverk og ábyrgð stjórnar félaganna er að hafa eftirlit með því að starfsemi þeirra sé í samræmi við stefnu og áætlanir, lög og samþykktir og hafa eftirlit með rekstri og ráðstöfun fjármuna. Stjórnirnar hafa eftirlit með árangri og skilvirkni félaganna og stuðla að því að markmið þeirra náist og að til staðar sé skilvirkt innra eftirlit, áhættustýring og hlítning við lög og reglur. Þær skulu tryggja að viðmiðum og lágmarkskröfum um gjaldþol sé ævinlega fylgt og skulu staðfesta að staðalregla um útreikninga gjaldþols sé viðeigandi fyrir félögin og að niðurstöður gjaldþolsútreikninga séu nýttar í rekstrinum. Þá skulu stjórnirnar tryggja að gildi og stefna samstæðunnar séu þekkt og innleidd í starfseminni.

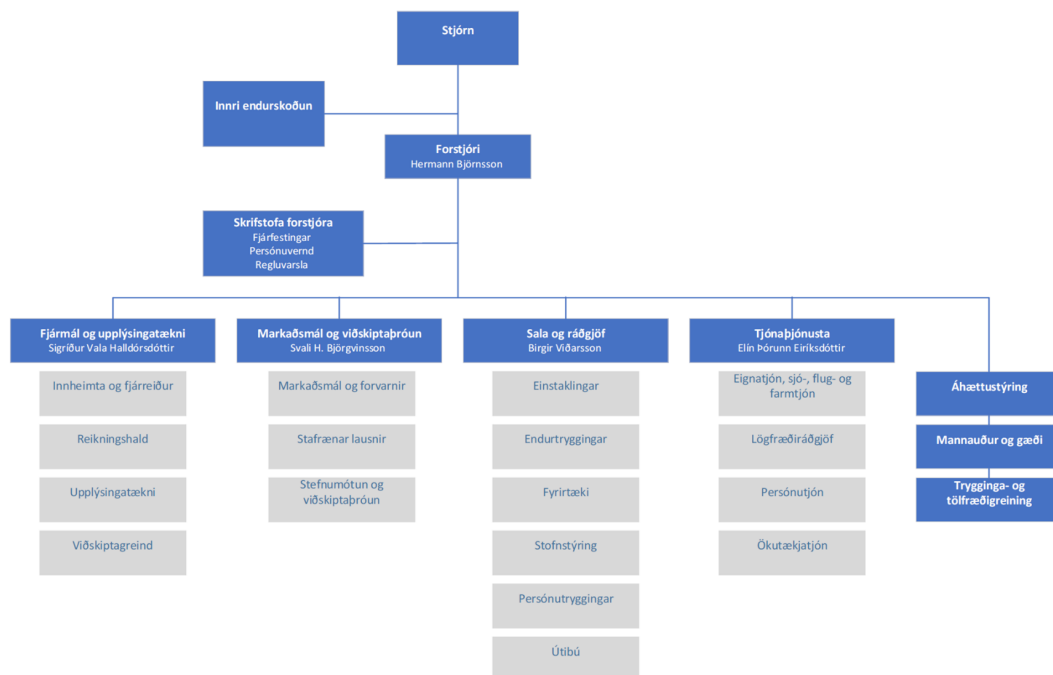
Stjórn móðurfélags er skipuð fimm einstaklingum; lögfræðingi, tölvunarfræðingi og þremur viðskiptafræðingum, og var endurkjörin á síðasta aðalfundi sem haldinn var þann 7. mars 2024. Styrkleikar stjórnarinnar eru fjölbreytt samsetning, víðtæk þekking úr atvinnulífinu og reynsla af stjórnarsetu félaga í fjölbreyttum rekstri. Sérfræðiþekking og reynsla hvers stjórnarmanns nýtist vel í störfum stjórnarinnar. Stjórnin starfar eftir starfsáætlun sem samþykkt er frá aðalfundi til aðalfundar. Fundir eru að jafnaði haldnir mánaðarlega og oftast ef þurfa þykir. Stjórnarfundir voru í föstum skorðum á árinu 2023 og haldnir voru 18 fundir. Stjórn móðurfélags endurskoðar starfsreglur sínar árlega en þær kveða meðal annars á um hæfi stjórnarmanna, verkaskiptingu og skyldur stjórnarmanna. Reglurnar ná einnig yfir hlutverk og verksvið stjórnar og forstjóra, fyrirsvar stjórnar, upplýsingagjöf til stjórnar, fundarsköp og fundargerðir, ákvörðunarvald og skipan undirnefnda.

Stjórnin metur árlega störf sín og gerir sjálfsmat á samsetningu stjórnarinnar en hún telur sig búa yfir nauðsynlegri þekkingu og reynslu til að sinna störfum sínum.

Stjórn Sjóvá lífs er skipuð þremur einstaklingum; tölvunarfræðingi, viðskiptafræðingi og lögfræðingi. Stjórnin metur árlega störf sín og gerir sjálfsmat á samsetningu stjórnarinnar en hún telur sig búa yfir nauðsynlegri þekkingu og reynslu til að sinna störfum sínum. Stjórn Sjóvá lífs átti 9 fundi á árinu 2023.

Allir stjórnarmenn hafa undirgengist hæfismat Fjármálaeftirlitsins.

Skipurit Sjóvár kemur fram í eftirfarandi mynd:

Mynd B.1: Skipurit Sjóvár

Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri samkvæmt stefnu og fyrirmælum stjórnar, sbr. 2 mgr. 68 gr., hlutafélagalaga. Áhættustýring, persónuvernd, regluvarsla, fjárfestingar, mannauður og gæði og trygginga- og tölfraedigreining heyra beint undir forstjóra. Allri daglegri starfsemi dótturfélagsins Sjóvá lífs er útvistað til móðurfélagsins. Framkvæmdastjórn skipa forstjóri og framkvæmdastjórar fjögurra meginviða félagsins. Forstjóri er einnig framkvæmdastjóri Sjóvá lífs sem og annars dótturfélags, Sjóvá Forvarnarhúsið.

B.1.1.2 MEGINSVIÐ SJÓVÁR SAMSTÆÐU

Starfseminni er skipt upp í fjögur meginvið: fjármál og upplýsingatækni, sala og ráðgjöf, tjónaþjónusta og markaðsmál og viðskiptaþróun. Hver framkvæmdastjóri ber ábyrgð á tilteknu ábyrgðarsviði gagnvart forstjóra:

Fjármál og upplýsingatækni

Sviðið ber ábyrgð á innheimtu og reikningshaldi, uppgjörum, fjárhagsupplýsingum,

áætlanagerð, viðskiptagreind og upplýsingatækni.

Sala og ráðgjöf

Sviðið ber ábyrgð á ráðgjöf, þjónustu og sölu á sviði líf- og skaðatrygginga, útibúum og umboðsneti, stofnstýringu auk endurtrygginga.

Tjónaþjónusta

Sviðið ber ábyrgð á tjónaskráningu, uppgjöri tjóna, bótaákvörðunum, tjónaskoðun og endurmati á skráðum tjónum. Undir tjónasvið fellur einnig lögfræðiráðgjöf.

Markaðsmál og viðskiptapróun

Sviðið ber ábyrgð á stafrænni þróun, vörustjórnun og þróun skilmála auk annarra verkfæna sem snúa að þróun. Jafnframt ber sviðið ábyrgð á markaðsmálum og forvörnum.

B.1.1.3 HELSTU NEFNDIR STJÓRNKERFISINS

Tilnefningarnefnd

Hlutverk tilnefningarnefndar er að tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu fyrir aðalfund félagsins. Skal nefndin vinna að hagsmunum allra hluthafa og gæta þess að einstaklingar sem tilnefndir eru búi sem heild yfir nægilegri þekkingu og reynslu til að rækja hlutverk sitt. Nefndinni ber einnig að leggja mat á hvort frambjóðendur séu óháðir gagnvart félaginu eða hluthöfum sem eiga 10% hlut í félaginu eða meira. Tilnefningarnefnd er skipuð þremur nefndarmönnum sem kjörin er af hluthöfum á aðalfundi annað hvert ár. Starfsreglur tilnefningarnefndar má finna [hér](#) á vefsíðu Sjóvá.

Starfskjaranefnd

Nefndin markar starfskjarastefnu sem miðar að því að félagið sé ávallt samkeppnishæft og geti ráðið til sín framúrskarandi starfsfólk. Stefnan nær yfir helstu atriði í starfs- og launakjörum forstjóra, stjórnenda og starfsmanna og skal fylgja mannréttindastefnu félagsins ásamt því að taka afstöðu til áhrifa launa á áhættutöku og -stýringu félagsins í samráði við endurskoðunarnefnd. Starfskjarastefnu skal endurskoða árlega og skal greiða atkvæði um hana á aðalfundi. Starfskjaranefnd er skipuð öllum stjórnarmönnum móðurfélags. Starfskjarastefnu má finna [hér](#) á vefsíðu Sjóvá.

Endurskoðunarnefnd

Endurskoðunarnefnd Sjóvár er skipuð þremur nefndarmönnum sem kosnir eru af stjórn félagsins. Hlutverk nefndarinnar er einkum að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, áhættustýringu og virkni innra eftirlits, jafnframt hefur nefndin umsjón með mati á innri og ytri endurskoðendum. Starfsreglur endurskoðunarnefndar má finna [hér](#) á vefsíðu Sjóvá.

Sjálfbærniefnd

Sjálfbærniefnd Sjóvár hefur það hlutverk að styðja við og styrkja stöðu félagsins á sviði sjálfbærni og UFS þátta, þ.e. umhverfismála, félagsþátta og stjórnarháttanna. Stjórn félagsins skipar fulltrúa í sjálfbærniefnd sem í sitja auk hans forstjóri, fjármálastjóri og sérfræðingar úr hópi starfsmanna. Fulltrúi stjórnar er jafnframt formaður nefndarinnar. Stefnu um sjálfbærni og samfélagsábyrgð má finna [hér](#) á vefsíðu Sjóvá.

Áhættu- og öryggisnefnd

Hlutverk nefndarinnar er að vera framkvæmdastjórn samstæðunnar til stuðnings við greiningu og stýringu á þeim áhættum sem félögin standa frammi fyrir. Áhættu- og öryggisnefnd hefur einnig yfirumsjón með því að unnið sé að samhæfðri áhættustýringu. Nefndin skal hafa yfirsýn yfir virkni gæðakerfis, innra eftirlit og að öryggismál séu ávallt í takti við þarfir félaganna og uppfylli lög og reglur. Nefndin rýnir áhættustefnu, ORSA stefnu, upplýsingaöryggisstefnu, upplýsingatæknistefnu, stefnu um útivistun, stefnu um gæði gagna og gæðastefnu áður en þær eru lagðar fyrir stjórn til samþykktar. Nefndin hefur eftirlit með og tekur ákvörðun um eigin áhættu og endurtryggingavernd félaganna að tillögu framkvæmdastjóra sölu og ráðgjafar sem sér um endurtryggingar félagsins. Í nefndinni sitja áhættustjóri sem er formaður nefndarinnar, forstjóri og framkvæmdastjórn.

Fjárfestinganefnd

Nefndin gegnir lykilhlutverki í stýringu áhættu tengdri fjárfestingum. Í reglum stjórnar Sjóvár annars vegar og Sjóvá lífs hins vegar um fjárfestingastarfsemi félaganna eru skýrðar heimildir forstjóra, og framkvæmdastjóra Sjóvá lífs, til ákvarðana um fjárfestingar án fyrirfram ákveðins samþykkis stjórnar. Fjárfestinganefnd, sem skipuð er forstjóra, framkvæmdastjóra fjármála og upplýsingatæknisviðs, forstöðumanni fjárfestinga og staðgengli forstöðumanns fjárfestinga, fer sameiginlega með fjárfestingaumboð forstjóra. Hlutverk nefndarinnar er að hafa yfirumsjón með fjárfestingum samstæðunnar og ber nefndin ábyrgð á að rýna fjárfestingastefnurnar og bera undir stjórnir til samþykktar að minnsta kosti einu sinni á ári.

Upplýsingaöryggisnefnd

Upplýsingaöryggisnefnd Sjóvár samstæðunnar fer yfir mál tengd upplýsingaöryggi félagsins. Nefndina skipa forstöðumaður UT, þróunarstjórar vef og SAP lausna, rekstrarstjóri UT, sem er jafnframt öryggisstjóri UT ásamt sérfræðingi gæðamála hjá UT og gæðastjóri. Nefndin hittist að jafnaði fjórum sinnum á ári og fer yfir niðurstöður endurskoðunar og öryggisúttekta, skráningu frávíka og aðra rýni tengda upplýsingaöryggi.

Persónuverndarfulltrúi

Sjóvá hefur tilnefnt persónuverndarfulltrúa sem einstaklingar geta haft samband við með öll mál er tengjast vinnslu persónuupplýsinga þeirra og hvernig þeir geta neytt réttar síns samkvæmt lögum um persónuvernd. Að auki starfar samstarfshópur um mál er snúa að persónuvernd og álitamálum þar um er upp kunna að koma.

B.1.1.4 LYKILSTARFSSVIÐ

Fjögur lykilstarfssvið samkvæmt Solvency II reglugerðinni eru starfrækt en það eru áhættustýring, starfssvið tryggingastærðfræðings, innri endurskoðun og regluvarsla. Einingarnar áhættustýring, starfssvið tryggingastærðfræðings og regluvarsla heyrja beint undir forstjóra. Innri endurskoðun er útvistað og heyrir beint undir stjórn.

Áhættustýring

Deildin hefur yfirumsjón með samhæfðri áhættustýringu og eftirliti, sem nær til allra rekstrarþátta félaganna, og tryggir viðeigandi umgjörð samhæfðar áhættustýringar og

gjaldpolsreglna. Einingin heyrir beint undir forstjóra sem tryggir sjálfstæði hennar og hefur einingin víðtækar heimildir til upplýsingaöflunar. Forstöðumaður áhættustýringar ber einnig ábyrgð á mótun og verkstjórn með reglum um greiningu áhættuþátta. Hann leiðir vinnu við áhættustefnu félagsins, sem lýsir umgjörð áhættustýringar, í samstarfi við stjórnir og framkvæmdastjórn félaganna, þ.m.t. að skilgreina áhættumælikvarða og þolmörk með stjórnnum. Einnig leiðir hann áhættu- og öryggisnefnd sem m.a. mótar áhættustefnu félaganna og endurskoðar hana. Nefndin hefur eftirlit með að reglum um áhættustýringu sé framfylgt og ber ábyrgð á því að gripið sé til viðeigandi aðgerða. Forstöðumaður áhættustýringar ber ábyrgð á eftirliti með áhættustefnum. Auk þeirra krafna um hæfi og hæfni sem getið er í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi er gerð krafa um víðtæka þekkingu áhættustjóra á áhættustýringu og umtalsverða reynslu af störfum á sviði áhættustýringar.

Tryggingastærðfræðingur

Tryggingastærðfræðingur er forstöðumaður trygginga- og tölfræðigreiningar og ber meðal annars ábyrgð á útreikningi á váttryggingaskuld. Eftirfarandi þættir eru á starfsviði tryggingastærðfræðings auk ofangreinds; mat á gæðum gagna sem notuð eru við útreikninga á váttryggingaskuld, upplýsir stjórn um áreiðanleika váttryggingaskuldar, gefur álit á áhættutöku félaganna vegna váttrygginga, gefur álit á endurtryggingavernd félaganna, ber ábyrgð á útreikningi gjaldspolskröfu SCR og gætir að samkvæmni sé á milli gjaldpolskröfu og yfirfærslu váttryggingaáhættu. Þá eru skýrslur til Fjármálaeftirlitsins unnar hjá einingunni sem og skýrslur um eigið áhættu- og gjaldpolsmat og skýrsla um gjaldpól og fjárhagslega stöðu í samvinnu við áhættustýringu. Þá eru einnig unnar ítarlegar afkomugreiningar og endurskoðun iðgjaldaskráa í tengslum við þær.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðun er útvistað. Stjórnir Sjóvár og Sjóvá lífs ráða innri endurskoðanda og endurskoðunarnefnd metur óhæði hans og hefur eftirlit með störfum hans. Innri endurskoðun veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem er virðisaukandi og bætir rekstur félaganna. Innri endurskoðandi hefur ótakmarkaðan aðgang að öllum þáttum í starfsemi Sjóvár sem tryggir að hann nái markmiðum endurskoðunar. Innri endurskoðandi fer yfir niðurstöður sínar á fundi með stjórnendum annars vegar og endurskoðunarnefnd og stjórn hins vegar. Formaður endurskoðunarnefndar er ábyrgðarmaður vegna útvistunar.

Regluvarsla

Regluvarsla ber ábyrgð á að fylgjast með og meta reglulega stefnur, verkferla og verklagsreglur Sjóvár sem miða að því að félögin, stjórnir og starfsmenn þess starfi í samræmi við lög, reglur og önnur stjórnvaldsfyrirmæli. Regluvörður metur áhrif lagabreytinga á starfsemi félaganna og veitir ráðgjöf til stjórna og starfsmanna. Forstjóri skal ráða regluvörð og skal stjórn samþykkja ráðningu hans og er hann sjálfstæður í störfum sínum. Regluvörður mótar og viðheldur hlítinstefnu ásamt því að greina og meta hlítinstærð áhættu. Hann ber ábyrgð á eftirliti með hlítinstærð áhættu og að hún sé auðkennd og metin innan félaganna. Þá hefur hann umsjón með því að reglum félagsins um viðskipti aðila á innherjalista og meðferð innherjaupplýsinga sé framfylgt og að eftirfylgni sé í samræmi við lög um aðgerðir gegn markaðssvikum og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja. Innri endurskoðandi

skal hafa eftirlit með störfum regluvarðar.

B.1.2 HELSTU BREYTINGAR Á ÁRINU 2023

Litlar breytingar voru gerðar á stjórnkerfi félagsins á árinu. Helst ber að nefna stofnun sjálfbærnefndar. Nánari upplýsingar um störf nefndarinnar má finna í kafla [B.1.1.3](#).

B.1.3 STARFSKJARASTEFNA

Starfskjarastefnan nær yfir helstu atriði í starfs- og launakjörum forstjóra, stjórnenda og starfsmanna félagsins og dótturfélaga þess. Við framkvæmd stefnunnar skal jafnframt farið eftir mannréttindastefnu Sjóvár.

Starfskjör stjórnarmanna

Starfskjör stjórnarmanna eru ákveðin fyrir komandi starfsár á aðalfundi félagsins ár hvert. Skulu laun stjórnarmanna taka mið af þeim tíma sem þeir þurfa að verja til starfsins og þeirri ábyrgð sem á þeim hvílir.

Starfskjör

Starfskjör allra starfsmanna skulu ítarlega tilgreind í skriflegum ráðningarsamningi þar sem skýrt kemur fram hver eru föst laun, lífeyrisréttindi, orlof, önnur hlunnindi og uppsagnarfrestur. Einungis er heimilt við sérstök skilyrði, að mati stjórnar, að gera sérstakan starfslokasamning við forstjóra. Skal færa þá ákvörðun til bókar á stjórnarfundi ásamt röksemdum. Það sama á við um æðstu stjórnendur.

Í árslok 2023 áttu forstjóri og framkvæmdastjórar félagsins 1.506 þús. hluti í félaginu og hlutafé í Sjóvá í eigu stjórnarmanna og tengdra félaga voru 184.370 þús. hlutir.

Hvatakerfi

Stjórn er heimilt að greiða starfsmönnum og stjórnendum árangurstengdar greiðslur á grundvelli sérstaks kaupaukakerfis sem stjórnin samþykkir að fengnu áleti starfskjara-nefndar. Kaupréttarsamningur var samþykktur á aðalfundi félagsins þann 7. mars 2024 og stjórn félagsins heimilt að útfæra og samþykkja kaupréttaráætlun til þriggja ára sem heimilar félaginu að gera kaupréttarsamninga við starfsfólk í samræmi við þá áætlun. Kaupréttaráætlun skal uppfylla kröfur 10. gr. laga nr. 90/2003 um tekjuskatt sem felur meðal annars í sér að kaupréttur að hlutabréfum skal ná til allra fastra starfsmanna félagsins að hámarksfjárhæð, 1.5 m.kr. á ári að kaupverði og skal slíkum hlutabréfum fylgja sömu réttindi og öðrum hlutabréfum í félaginu. Að lágmarki skulu líða tólf mánuðir frá gerð samnings um kauprétt þar til hann er nýttur og skal kaupverð eigi vera lægra en vegið meðalverð í viðskiptum með hlutabréfs félags tíu heila viðskiptadaga fyrir samningsdag. Þá skulu starfsmenn eiga hlutabréfin í lágmarki tvö ár eftir að kaupréttur er nýttur og skal kaupréttarsamningurinn ekki vera framseljanlegur. Kaupréttaráætlun sú sem stjórn útfærir skal staðfest af Skattinum áður en hún er sett á fót. Engin sérstök eftirlaunaákvæði eru fyrir hendi er varða snemmtekin eftirlaun einstakra starfsmanna.

B.1.4 VEIGAMIKIL VIÐSKIPTI (LYKILSTARFSMANNA OG STJÓRNAR)

Hluti lykilstarfsfólks á hlutafé í Sjóvá og áttu engin viðskipti sér stað með þá hluti á árinu 2023 sem háð er tilkynningaskyldu skv. lögum um aðgerðir gegn markaðssvikum. Við-

skipti við tengda aðila, þ.e. við aðila sem hafa veruleg áhrif á félagið, stjórnarmenn, stóra hluthafa, forstjóra, lykilstjórnendur, endurskoðunarnefnd og aðra aðila þeim tengdum, eru einungis tryggingaviðskipti. Viðskipti við þessa tengdu aðila eru gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila og eru ekki veigamikil. Í heildina eru tekjur vegna tengdra aðila 303 m.kr. og gjöld 108 m.kr. vegna ársins 2023.

B.2 Kröfur um hæfi og hæfni

B.2.1 KRÖFUR UM FÆRNI, ÞEKINGU OG SÉRFRÆÐIKUNNÁTTU

Kröfur eru gerðar um færni, þekkingu og sérfræðikunnáttu þeirra er stjórna fyrirtækinu og ábyrgðarmanna lykilstarfssviða þess. Fyrir ráðningu í starf eru skilgreindar kröfur um viðeigandi menntun og reynslu og lagt mat á færni sem fram kemur í ferilskrá viðkomandi. Leitast er við að senda aðila í persónuleikapróf og hæfnismat eftir því sem við á ásamt því að kanna umsagnir meðmælenda. Fyrir upphaf starfstíma skulu aðilar skila inn staðfestingu á menntun og sakavottorði.

B.2.1.1 MAT TILNEFNINGARNEFNDAR

Tilnefningarnefnd fór yfir lykilhæfni og þekkingu fyrir stjórn Sjóvá, sem nefndin hafði áður skilgreint. Í kjölfarið lagði hún mat á þekkingu og hæfni frambjóðenda út frá lykilhæfniramma sem sjá má í töflu B.1.

Lykilhæfni og þekking	Grunnhæfni	Persónuhæfni	Áherslur
Stjórnunarreynsla í stórum fyrirtækjum	Rekstrarþekking	Gott siðferði	Áhersla á langtíma-ávinning hluthafa
Reynsla af tryggingamarkaði	Fjármálaþekking	Framsýni	Áhersla á jafnrétti og fjölbreytileika
Reynsla af fjármálamarkaði	Lögfræðiþekking	Geta til að taka erfiðar ákvarðanir	
Reynsla af áhættustjórnun	Stjórnunarþekking	Ákveðni	
Sérþekking á lögum	Tækniþekking	Góður liðsmaður	
Reynsla og skilningur á markaðsmálum	Endurskoðun	Samstarfshæfni	
Reynsla af langtíma stefnumótun		Setur fyrirtækið í forgang	
Reynsla af stjórnarsetu		Hæfni til að spyrja réttu spurninganna	

Tafla B.1: Lykilhæfni og þekking stjórn Sjóvá

Við mat á tilnefningum til stjórnar horfir tilnefningarnefnd til þess að stjórnin myndi sterka og faglega heild í þágu félagsins og hluthafa þess. Æskilegt er að einstakir stjórnarmenn búi að þekkingu og hæfni á sem flestum ofangreindum sviðum og að sem flestir þættir endurspeglir í sitjandi stjórn. Aðrir þættir s.s. þekking á starfsemi félagsins, samfella í stjórnun, aðstaða frambjóðenda til að sinna þeim krefjandi verkefnum sem stjórnarseta felur í sér, kynjahlutföll, aldursdreifing og fleiri þættir komu einnig til skoðunar við gerð endanlegrar tillögu tilnefningarnefndar.

B.2.2 LÝSING Á FERLI TIL AÐ META HÆFI OG HÆFNI

Auk fyrrnefndra krafna í B.2.1 hefur Sjóvá sett fram hæfismat fyrir ábyrgðarmenn lykilstarfssviða sem byggir í grunninn á sömu efnispáttum og teknir eru fyrir í mati Fjármálaeftirlitsins á hæfi forstjóra váttryggingafélaga. Er tilgangur hæfismatsins jafnframt sá hinn sami, þ.e. að kanna þekkingu, skilning og viðhorf til helstu efnisatriða sem tengjast starfssviði viðkomandi lykilstarfsmanns. Fjármálaeftirlitið metur hæfi forstjóra og stjórnarmanna. Árlegt mat er framkvæmt á hæfi forstjóra og formanna stjórnanna á hálfu stjórnanna. Stjórnir framkvæma árlega mat á eigin störfum.

B.3 Áhættustýring og eigið áhættu- og gjaldþolsmat

B.3.1 ÁHÆTTUSTÝRINGARKERFI FÉLAGSINS

Áhættustefna lýsir umgjörð samhæðrar áhættustýringar hjá móðurfélaginu Sjóvá og hjá dótturfélaginu Sjóvá líf. Áhættustefnan er sett í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Stefnan er rýnd árlega og var núverandi stefna samþykkt af stjórn móðurfélags í desember 2023 og stjórn Sjóvá lífs í janúar 2024. Samhæfð áhættustýring er einn af grunnþáttum í stjórnkerfi og felur í sér sjálfsmat á öllum fyrirsjáanlegum áhættum starfseminnar. Samhæfð áhættustýring er höfð til grundvallar í skipulagi og ákvarðanatöku og hefur verklag verið innleitt til að greina, mæla og draga úr og/eða dreifa áhættum sem steðjað geta að í rekstri með það að markmiði að vernda félögin, viðskiptavinum og váttryggða.

Áhættustýring nær yfir þá áhættuþætti sem notaðir eru við útreikning á gjaldþolskröfu; váttryggingaráhættu, áhættu við eigna- og skuldastýringu, markaðsáhættu, lausafjáraáhættu, samþjöppunaráhættu, rekstraráhættu, eiginfjáraáhættu og áhættu vegna mótaðila og endurtryggingaverndar. Í útreikningi á gjaldþolskröfu er jafnframt tekið tillit til tapgleypni frestaðra skatta. Félögin hafa skilgreint ábyrgðaraðila og áhættumælikvarða fyrir einstaka áhættuþætti ásamt áhættuvilja og þolmörk fyrir mælikvarðana.

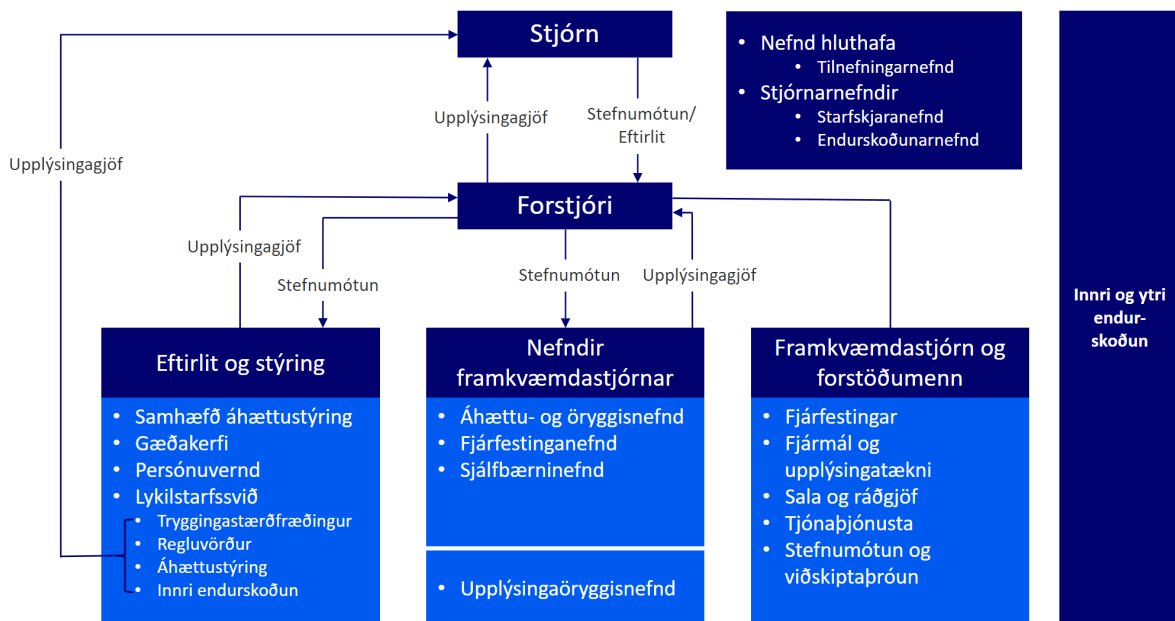
Áhættuvilji segir til um hvar eftirsóknarvert sé að félögin standi en þolmörk segja til um hvar fullnægjandi er að félögin standi. Ef mæling reynist umfram þolmörk skal forstöðumaður áhættustýringar eða áhættu- og öryggisnefnd upplýst um það. Frávik frá áhættustefnu skulu kynnt stjórn á næsta stjórnarfundi nema frávik á rekstrarhæfi félaganna sem skulu tilkynnt stjórnnum tafarlaust. Lögð er rík áhersla á ábyrgð stjórnenda á áhættum sem tengjast þeirra ábyrgðarsviði. Þá kemur forstöðumaður áhættustýringar reglulega fyrir stjórnir til að fjalla um starfsemi áhættustýringar, áhættuskýrslu og eigið áhættu- og gjaldþolsmati (ORSA).

Forstöðumaður áhættustýringar og tryggingastærðfræðingur hafa eftirlit með Solvency II tilskipuninni hjá Sjóvá. Forstöðumaður áhættustýringar leiðir áhættustýringu og hefur eftirlit með samhæfðri áhættustýringu og áhættumælingum og að unnið sé í samræmi við áhættustefnu. Hann ber einnig ábyrgð á skýrslugjöf til stjórnar varðandi áhættustýringu. Þá ber forstöðumaður áhættustýringar ábyrgð á ORSA og hefur eftirlit með að framkvæmdar séu áhættugreiningar á öllum þáttum í starfseminni.

Áhættu- og öryggisnefnd endurskoðar reglulega uppbyggingu áhættustýringar, yfirfer helstu áhættur með ábyrgðaraðilum og tekur ákvörðun um umfang endurtrygginga-verndar.

Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu fjárfestingastefna en hún rammur inn þær fjárfestingaheimildir sem stjórnir hafa sett. Ársfjórðungslega er lagt mat á gjaldþol en oftast ef þörf krefur. Í reglum um fjárfestingastarfsemi og fjárfestingarstefnum er skilgreint í hvaða tilfellum það er.

Félögin hafa komið upp verklagi sem tryggir að stjórnendur og starfsmenn fái þjálfun í að þekkja áhættur sem geta haft áhrif á rekstur, viðskiptavinum og váttryggða. Þetta verklag segir jafnframt til um hvernig skuli tilkynna, skrá, meta, mæla, stýra og/eða milda þær áhættur sem um ræðir og víxltengsl milli þeirra. Einnig leggur framkvæmdarstjórn mat á þær áhættur sem skipta reksturinn hvað mestu máli og eru stærstar á líðandi stundu, svokallaðar ORSA áhættur.

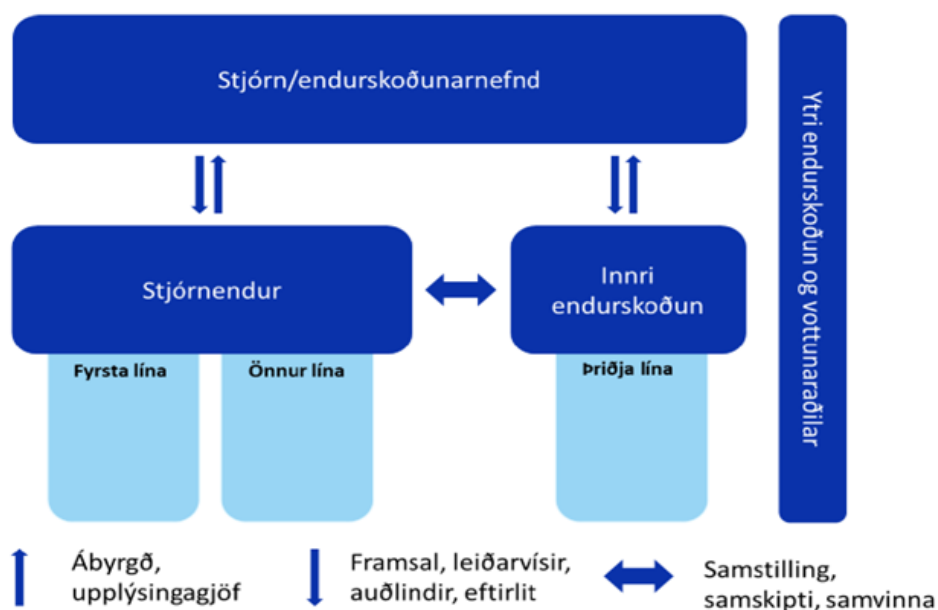
Mynd B.2: Áhættustýring - verklag og nefndir

Þriggja línu líkan hefur verið innleitt með það að markmiði að hjálpa félaginu að ná settum markmiðum, stuðla að sterkri stjórnsýslu og áhættustýringu og tryggja skilvirk samskipti.

Fyrsta lína samanstendur af stjórnendum og almennu starfsfólki sem sér um daglegan rekstur. Línan er ábyrg fyrir daglegri starfsemi, mati á áhættu, framkvæmd innra eftirlits og stýringu áhættu byggðri á stefnum og verklagsreglum og tryggir hún fylgni við lög, reglur og innri stefna félagsins. Henni er ætlað að koma á og viðhalda viðeigandi skipulagi og ferlum fyrir stjórnun á rekstri og áhættu, þ.m.t. innra eftirliti og stýringu fjármagns til að ná settum markmiðum.

Önnur lína samanstendur af eftirlitseiningunum áhættustýringu, regluvörslu og tryggingastærðfræðingi ásamt innri úttektum. Hún aðstoðar við áhættumat og mótun innra eftirlitskerfis félagsins og er hlutverk hennar stuðningur og eftirlit með fyrstu línu, m.a. að farið sé að stjórnvaldsfyrirmælum og innri stefnum.

Að lokum er lína þrjú og undir þá línu fellur innri endurskoðandi, sem er sjálfstæður og óháður í störfum sínum. Mikilvægt er að allar þrjár línurnar vinni þétt saman sem skapar skilvirkt eftirlitskerfi og stjórnkerfi. Líta má svo á að ytri endurskoðandi og vottunaraðilar séu hluti af svokallaðri fjórðu línu, þar sem það er ekki hluti af innra eftirlitinu, en gegnir samt sem áður mikilvægu hlutverki fyrir félagið.

Mynd B.3: Þriggja línu líkan

B.3.2 EIGIÐ ÁHÆTTU- OG GJALÐPÓLSMAT

Að minnsta kosti árlega er framkvæmt eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) til að greina og meta áhættur félagsins og til að meta virkni áhættustýringar og gjaldþolskröfu, bæði núverandi sem og sýn til framtíðar. Matið er einnig framkvæmt við stórfelldar breytingar eða þegar nýjar áhættur yfir ákveðnu umfangi greinast eða skapast í rekstri eða starfsemi. Í stefnu stjórnar um ORSA kemur fram að fari gjaldþolslutfall undir skilgreindan áhættuvilja stjórnar þá skuli fara fram nýtt áhættu- og gjaldþolsmat.

Í tengslum við gerð rekstraráætlunar er stillt upp efnahagsreikningi sem lýsir sýn Sjóvá til fimm ára. Niðurstaðan er kynnt stjórn til samþykktar og liggur því til grundvallar stefnumótunar. Stjórn og framkvæmdastjórn koma að yfirferð og mati á stærstu áhættum og er markvisst unnið að því að tilgreina, meta og mæla þær áhættur sem félagið samþykkir.

Gjaldpolskröfur Sjóvár og Sjóvá lífs eru reiknaðar samkvæmt svokallaðri staðalreglu sem gefin er út af EIOPA (European Insurance and Occupational Pension Authority) og lagt mat á hve vel reglan á við starfsemi og áhættusnið. Markmiðið er að leggja mat á hvort reiknað heildargjaldpól sé nægilegt miðað við undirliggjandi áhættur. Á heildina litið telja félögin staðalregluna lýsandi fyrir áhættusnið samstæðunnar þó ákveðnir þættir séu kannaðir sérstaklega. Í eigin áhættu- og gjaldpolsmati eru þeir þættir útlistaðir og eigið mat á gjaldpolskröfunni birt. Félögin meta niðurstöðu beggja útreikninga en styðjast við niðurstöður staðalreglunnar. Heimilt er skv. 104. gr. laga nr. 100/2016 að nota eigið líkan telji Sjóvá áhættusnið víkja verulega frá staðalreglunni. Ekki eru áform um hjá Sjóvá að sækja um eigið líkan.

B.4 Innra eftirlit hjá Sjóvá og regluvarsla

B.4.1 INNRA EFTIRLITSKERFI

Innra eftirlitskerfi Sjóvár er ferli sem mótað er af stjórn, stjórnendum og starfsmönnum. Komið hefur verið á virku innra eftirlitskerfi sem á að veita hæfilega vissu um að félögin nái settum markmiðum sínum, bæði fjárhags- og stjórnunarlegum, að veittar séu réttar og áreiðanlegar fjárhags- og ófjárhagslegar upplýsingar á réttum tíma og að starfað sé í samræmi við lög, reglugerðir og innri reglur. Innra eftirlitskerfið skiptist í eftirlitsumhverfið, áhættumat, eftirlitsaðgerðir, upplýsingar og samskipti og stjórnendaeftirlit.

Eftirlitskerfið samanstendur af stefnum, ferlum og öðrum gæðaskjölum félaganna. Það byggir meðal annars á samtímaeftirliti, skráningu og meðhöndlun á áhættum, ábendingum, áhættugreiningum, úrbótaverkefnum, sem og athugasemdum innri úttekta, endurskoðenda og annarra eftirlits- og úttektaaðila. Reglulega er farið yfir skráningar í kerfinu í áhættu- og öryggisnefnd. Þessi atriði geta orðið hluti af þeim áhættum sem félögin telja vera helstu áhættur. Endurskoðunarnefndir hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlitsins. Innri endurskoðendur framkvæma endurskoðun og úttektir til að tryggja hæfilega vissu um að félögin nái árangri og skilvirkni í starfsemi. Innri úttektir eru framkvæmdar af starfsmönnum sem hafa fengið sérstaka þjálfun til þess. Tilgangur innri úttekta er að sannreyna hvort að unnið sé eftir skráðum stefnum, reglum og verkferlum.

Í gegnum gæðakerfi hefur Sjóvá innleitt skilvirkt stjórnkerfi sem inniheldur skráð verklag og skýra skiptingu ábyrgðar. Gæðakerfið gegnir lykilhlutverki í stýringu áhættu. Stjórnendur bera ábyrgð á að starfsmenn fylgi skráðu verklagi í gæðakerfinu en áhersla er lögð á að hver og einn starfsmaður beri ábyrgð á gæðum vinnu sinnar, þjónustu og upplýsingaöryggi. Öll skjöl í gæðakerfinu hafa ábyrgðaraðila sem skal rýna þau árlega. Fylgst er með framkvæmd verklags í reglulegum innri úttektum sem og í innri og ytri endurskoðun. Gæðastjóri ber ábyrgð á því að gæðakerfið sé virkt og sé áreiðanlegur vegvisir fyrir starfsfólk.

B.4.2 REGLUVARSLA

Regluvörður hefur eftirlit með skráningu á innherjalista og meðferð innherjaupplýsinga. Regluvörður hefur eftirlit með skráningu á lista yfir einstaklinga sem gegna stjórnunarstöðu eða aðila nákomna þeim, móttækur tilkynningar um viðskipti þessara aðila og

ber ábyrgð á að upplýsingar um viðskipti þeirra séu gerð opinberar. Regluvörður skráir samskipti sem fara fram á grundvelli laga um aðgerðir gegn markaðssvikum í samskiptaskrá, auk þess sem hann sér reglulega um fræðslu til stjórnarmanna, stjórnenda og starfsmanna félagsins. Hann hefur eftirlit með breytingum á almennum lögum og reglum er varðar starfsemina. Mótuð og innleidd hefur verið hlítingarstefna og -áætlun. Nánar er fjallað um starfssvið regluvörslu í kafla **B.1.1.4**.

B.5 Starfssvið innri endurskoðanda

Stjórnir Sjóvár og Sjóvá lífs ráða innri endurskoðanda en endurskoðunarnefndir meta óhæði hans og hafa eftirlit með störfum hans, en starfssviðið heyrir beint undir stjórn. Félögin tryggja að innri endurskoðandi sinni ekki öðrum störfum tengdum rekstri félagsanna og að hann sé ekki undir ótilhlýðilegum áhrifum annarra starfssviða, þ.m.t. lykilstarfssviða, þetta er m.a. tryggt með útvistun starfssviðs. Við endurskoðun og við mat og upplýsingagjöf á niðurstöðum endurskoðunar, tryggja félögin að innri endurskoðandi sé ekki háður áhrifum stjórnar eða framkvæmdastjórnar sem getur skert sjálfstæði og óhlutdrægni hans. Árlega leggur innri endurskoðandi fram endurskoðunaráætlun til samþykktar af endurskoðunarnefndum og stjórnnum en áætlunin er hluti af þriggja ára endurskoðunaráætlun. Notast er við áhættumiðaða nálgun við ákvörðun um forgangsröðun. Innri endurskoðandi hefur ótakmarkaðan aðgang að öllum þáttum í starfsemi samstæðunnar sem tryggir að hann nái markmiðum endurskoðunar. Innri endurskoðandi hefur samskipti við ytri endurskoðanda og fær ytri endurskoðandi aðgang að skýrslum innri endurskoðanda þegar niðurstöður liggja fyrir. Helstu verkefni innri endurskoðunar er að greina og meta hvort eftirlitsferlar eða -kerfi séu viðeigandi og skilvirk. Skýrslur innri endurskoðanda eru kynntar stjórnendum, afhentar og kynntar endurskoðunarnefndum til umsagnar áður en þær eru kynntar stjórnnum. Innri endurskoðandi fundar reglulega með forstjóra, sem jafnframt er framkvæmdastjóri Sjóvá lífs, endurskoðunarnefndum og stjórnnum. Árlega er haldinn sérstakur fundur þar sem stjórn, endurskoðunarnefnd og ytri og innri endurskoðendur fjalla um innra eftirlit og áhættustýringu.

B.6 Starfssvið tryggingastærðfræðings

Tryggingastærðfræðingur er forstöðumaður trygginga- og tölfræðigreiningar hjá Sjóvá og leiðir starfssvið tryggingastærðfræðings. Helstu verkefni einingarinnar eru útreikningur váttryggingaskuldar, útreikningur á gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagni, gæði gagna, skýrsluskil til Fjármálaeftirlitsins, afkomugreiningar og iðgjaldaskrár, aðkoma að eigið áhættu og gjaldþolsmati í samvinnu við áhættustjóra auk þess að gefa álit á áhættutöku og endurtryggingavernd.

B.7 Útvistun

Sjóvá útvistar verkefnum ef það er talið leiða til eins eða fleiri eftirtalinna þátta: minni áhættu, aukins öryggis, lægri kostnaðar og/eða aukinna afkasta.

Sjóvá framkvæmir áhættugreiningu fyrir þau verkefni sem til stendur að útvista og

tryggir þannig að ávallt sé tekið mið af innri stefnum Sjóvár, sérstaklega upplýsinga-tæknistefnu, upplýsingaöryggisstefnu og áhættustefnum.

Sett hefur verið vinnulýsing um gerð útivistunarsamninga sem byggir m.a. á til-mælum Fjármálaeftirlitsins, EIOPA og ISO 27001. Útivistunarsamningar skulu fullnægja kröfum vinnulýsingar. Regluvörður eða lögfræðiráðgjöf veitir ráðgjöf við samningagerð og tryggir þannig að tekið sé tillit til laga, reglna og annarra viðmiða s.s. tilmæla Fjármálaeftirlitsins og EIOPA.

Rekstrarstjóri/öryggisstjóri upplýsingatæknisviðs veitir ráðgjöf varðandi upplýsingatækni-öryggi.

Sjóvá tryggir að ávallt sé fyrir hendi næg yfirsýn og kunnátta innan félagsins vegna þeirra verkefna sem útvistað er á hverjum tíma. Virkt eftirlit skal vera með útvistun til að tryggja yfirsýn og auðvelda Sjóvá að taka yfir eða færa verkefni til annarra útvistunaraðila.

Sjóvá tryggir að í öllum útivistunarsamningum sé kveðið á um trúnað og að eftir-litsstofnanir hafi ávallt fullan aðgang að upplýsingum sem tengjast útvistuninni með sama hætti og ef viðkomandi eftirlitsaðili leitaði eftir upplýsingum hjá félaginu.

Eftirfarandi mikilvægum verkefnum hefur verið útvistað: innri endurskoðun, hýs-ingu og grunnrekstri upplýsingakerfa, almennum grunnrekstri SAP, milliinnheimtu vanskilakrafna og samskiptaforriti. Hjá Sjóvá líf er allri almennri starfsemi útvistað til móðurfélagsins. Öll útvistun á mikilvægri starfsemi og verkefnum er innan íslenskrar lögsögu.

Áður en verkefnum er útvistað metur Sjóvá áhættu af fyrirhugaðri útvistun verkefna út frá undirliggjandi rekstraráhættu sem leiðir af eðli og umfangi þeirra. Við slíkt mat er horft til þess hvort útvistun kunni að leiða til hagsmunaaárekstra. Mat er endurskoðað ef upp koma alvarlegir ágallar á virkni útvistaðra verkefna eða upplýsingar um verulegar breytingar á þjónustu eða högum útvistunaraðila. Þess er gætt að útvistun komi ekki í veg fyrir góða stjórnarhætti og að hún feli ekki í sér óþarfa áhættu fyrir rekstur félagsins, þ.á.m. orðspors- og samþjöppunaráhættu. Ávallt er leitast við að tryggja að útvistunaraðili búi yfir tilskilinni hæfni til að sinna útvistuðum verkefnum.

B.8 Aðrar upplýsingar um stjórnkerfi

Sjóvá telur að stjórnkerfið sé virkt og fullnægjandi, miðað við eðli, umfang og flækjustig þeirrar áhættu sem fylgir rekstri félagsins, og er það mat í samræmi við niðurstöður innri úttekta sem framkvæmdar eru reglulega sem og árlegra úttekta innri og ytri endurskoðenda.

Ekki er um aðrar veigamiklar upplýsingar um stjórnkerfi að ræða en þær sem fram koma í köflum B.1-B.7.

C Áhættusnið

C.1 Samantekt áhættusniðs

Áhættustefna lýsir umgjörð samhæfðrar áhættustýringar hjá Sjóvá-Almennum tryggingum hf., móðurfélaginu, og hjá dótturfélaginu Sjóvá-Almennum líftryggingum hf. Áhættustefnan var sett saman í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Stefnan er rýnd árlega og var núverandi stefna samþykkt af stjórn móðurfélags í desember 2023 og stjórn Sjóvá lífs í janúar 2024.

Auk áhættustefnu hafa verið settar stefnur fyrir helstu áhættuþætti en þeir eru váttryggingaáhætta, áhætta við eigna- og skuldastýringu, markaðsáhætta, lausafjáraáhætta, samþjöppunaráhætta, rekstraráhætta, eiginfjáraáhætta og áhætta vegna mótaðila og endurtryggingaverndar. Félögin hafa skilgreint ábyrgðaraðila og stýringar fyrir einstaka þætti sem skilgreindir eru í viðeigandi stefnum.

Framkvæmdastjórn mótar og samþykkir reglulega mælikvarða sem fylgjast skal með sem tryggja hlítinu við áhættustefnu félaganna. Einnig er samþykkt hversu oft skal framkvæma mælingar fyrir hvern mælikvarða og hvaða aðili framkvæmdastjórnar ber ábyrgð á því að haldið sé utan um mælingar. Framkvæmdastjórn skilgreinir þolmörk fyrir þá mælikvarða sem við á, en aðrir mælikvarðar eru frekar ætlaðir til þess að fylgjast með þróun milli tímabila. Þolmörk skulu sett með tilliti til þess hvað framkvæmdastjórn telur starfsemina þola, þ.e. hvenær talin er ástæða til að flagga í áhættuskýrslu til stjórnar. Mótun þolmarka tekur mið af skilgreindum áhættuvilja sem lýsir vilja stjórnenda til áhættutöku til að ná markmiðum félaganna.

Ef niðurstöður mælinga leiða í ljós að mælikvarði liggur utan þolmarka ber að upplýsa áhættustjóra og/eða áhættu- og öryggisnefnd félagsins. Áhættustjóri tilkynnir stjórn fráviknið strax eða í síðasta lagi í næstu ársfjórðungslegu áhættuskýrslu.

Í áhættuskýrslu sem er gefin út ársfjórðungslega og kynnt stjórnnum má finna mælikvarða sem taldir eru endurspeglar þróun áhættu félagsins.

C.2 Váttryggingaáhætta

C.2.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Áhættan sem felst í hverjum váttryggingasamningi samanstendur af áhættu á að váttryggður atburður eigi sér stað og óvissu um endanlega tjónafjárhæð. Félögin hafa skilgreint váttryggingaáhættu sem áhættuna á tapi eða ófyrirséðri breytingu á virði váttryggingaskuldbindinga vegna ófullnægjandi verðlagningar eða mats á váttryggingaskuld. Helstu áhættuþættir váttryggingaáhættu eru sala váttrygginga og áhættumat, vörubrún og verðlagning, afgreiðsla tjóna og mat á váttryggingaskuld.

Áhættan við sölu er að ófullnægjandi áhættumat liggja til grundvallar þannig að verðlagning sé ekki í samræmi við áhættutöku. Einnig er hættu á að skráðu verklagi og verðstefnu sé ekki fylgt, sem og að misræmi sé á milli skilmála og þeirrar vöru sem

viðskiptavinur telur sig vera að kaupa.

Áhættan við vöruþróun og verðlagningu er að iðgjaldaskrá og verðstefna endurspegli ekki váttryggingalega áhættu.

Áhættan við afgreiðslu tjóna er að bótaskylda sé ranglega ákvörðuð eða rangar bótafjárhæðir greiddar.

Áhættan við ófullnægjandi mat á váttryggingaskuld er að skuldin reynist verða hærri en mat gerir ráð fyrir.

C.2.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Áhætta við sölu váttrygginga og áhættumat

Allir sem selja vörur félaganna skulu fylgja skráðu verklagi við sölu og ráðgjöf og tryggja þar með rétt og samræmd vinnubrögð. Áhættumat er lagt til grundvallar nýsölu. Verðlagning miðast við gögn um áhættu tjónasögu og skal fylgja verðstefnu.

Áhættunni er stýrt með ferlum sem fylgja ber í sölu á tryggingum og því áhættumati sem þar kemur fram. Helsta áhættan er að ekki reynist mögulegt að ná fullnægjandi iðgjöldum vegna markaðsaðstæðna eða vegna þess að mat á nægjanlegu iðgjaldi er ekki rétt.

Áhættan er takmörkuð með því að kaupa endurtryggingar á þeim áhættum sem metnar eru stærstar hjá félaginu. Ef tjónatíðni er vanmetin mun það koma niður á afkomu félagsins en endurtryggingavernd félagsins miðar að því að minnka tjónakostnað félagsins í stórum tjónum en tekur almennt ekki á tjónatíðni.

Áhætta vegna verðlagningar og vöruþróunar

Til að tryggja rétta verðlagningu er reglulega fylgst með afkomu einstakra váttryggingagreina. Ef afkoma er ófullnægjandi eða tekur miklum breytingum er gerð ítarleg afkomugreining. Iðgjaldaskrár eru metnar og endurskoðaðar eftir þörfum með hliðsjón af fyrirliggjandi afkomugreiningum og er verðstefna byggð á niðurstöðum þeirra greininga. Leitast er við að tryggja að gæði gagna sem lögð eru til grundvallar séu fullnægjandi, viðeigandi og áreiðanleg og í samræmi við stefnu þar um. Gerð og uppfærsla skilmála fylgir skráðu verklagi.

Helstu áhættuþættir í verðlagningu er mat á væntu meðaltjóni, tjónatíðni eða samþjöppun áhætta. Rangt mat á væntu meðaltjóni getur m.a. stafað af breyttri tækni, breyttri samsetningu tjóna eða röngum verðbólguforsendum. Vanmat á tjónatíðni getur orsakast af breyttu umhverfi, tæknibreytingum eða breytingum á efnahagslegum aðstæðum. Samþjöppun áhætta getur stafað af einum atburði t.d. heimsfaraldri, ofsaveðri eða stórbruna.

Árlega ber trygginga- og tölfræðigreining ábyrgð á að fara yfir þær váttryggingategundir sem í gildi eru og meta hvort þörf sé á afkomugreiningu. Þörfin getur ýmist komið vegna þróunar á afkomu eða vísbendingar í þá átt eða vegna ábendinga frá söluaðilum eða starfsmönnum tjónadeildar. Þá berast iðulega óskir um afkomugreiningu vegna

hugmynda um vöruþróun, tjónaþróunar eða annarra atriða sem hafa áhrif á afkomu greinanna.

Áhætta vegna afgreiðslu tjóna

Til að tryggja að greidd tjón séu í samræmi við skilmála og að tjónakröfur séu afgreiddar innan settra tímamarka, skulu allir sem afgreiða tjón fylgja skráðu verklagi um skráningu tjóna, móttöku tjónstilkynninga, mati á bótaskyldu og bótafjárhæðum. Í siðareglum félagsins er m.a. kveðið á um að starfsfólk eigi ekki að afgreiða sig sjálfst vegna eigin viðskipta, náinna skyldmenna eða vina.

Áhættan við ófullnægjandi mat á váttryggingaskuld

Helstu áhættuþættir við mat á váttryggingaskuld eru breytingar á uppgjöri og afgreiðslu tjóna, lagalegur ágreiningur sem breytir uppgjörsaðferðum og áhrif vaxtabreytinga og verðbólgu á greinar sem hafa langan uppgjörstíma (e. long-tail). Þar ber helst að nefna lögboðnar ökutækjatrýggingar, ábyrgðartryggingar og atvinnuslysatrýggingar. Mótvægi við hækkun tjónaskuldar vegna vaxta- og verðbólguáhrifa eru milduð með fjárfestingum í verðtrygðum eignum.

Váttryggingaskuld skiptist upp í tjónaskuld, iðgjaldaskuld og ágóðahlutdeild samkvæmt Solvency II.

Tjónaskuld

Tjónaskuld er reiknuð ársfjórðungslega. Heildarskuld er reiknuð niður á Solvency flokka og farið yfir þróun áætlana og greiðslna þess á milli. Niðurstaðan er borin saman við greidd tjón og áætlun tjónadeildar eftir hagnaðarstöðvum og tjónsárum.

Iðgjaldaskuld

Í ársfjórðungslegum útreikningi á gjaldþolskröfu (SCR) eru væntar skuldbindingar vegna bókaðra iðgjalda sem tekjufærast eftir uppgjörsdag reiknaðar samkvæmt reglum Solvency II. Þær skuldbindingar eru einungis notaðar í SII efnahagsreikningi sem er grunnur að gjaldþoli.

Ágóðaskuld

Í ágóðaskuld er áætluð stofnendurgreiðsla. Hluti iðgjalda er færður í ágóðaskuld og kemur til greiðslu 13 mánuðum síðar til tjónlausra viðskiptavina.

C.2.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Uppsöfnun tjóna tengt einum atburði getur verið mikil og orsakað stórtjón. Endurtryggingavernd félaganna miðar að því að lágmarka tjón í hluta félaganna og kaup á endurtryggingavernd gegn stórtjónum í öllum váttryggingaflokkum. Atburður sem getur valdið stórtjóni er t.d. ofsaveður á öllu landinu, heimsfaraldur eða stórslys.

Samþjöppun getur einnig átt sér stað ef fleiri en ein áhætta kemur fyrir á einum stað eins t.d. í eignatrýggingum. Ef samanlögð váttryggingafjárhæð (samáhætta) í brunatrýggingu, lausafjártryggingu, og/eða rekstrarstöðvunartryggingu fer yfir ákveðið hámark skal fara fram sérstök áhættuskoðun.

Til viðbótar við ofangreinda endurtryggingavernd er keypt vernd fyrir skilgreindan

200 metra atburð samkvæmt Solvency II. Sá atburður miðast við stórbruna þar sem tiltekin er hæsta samanlagða váttryggða fjárhæð sem félagið er berskjaldað fyrir og rúmast innan 200 metra geisla miðað við gefna staðsetningu.

Í persónutjónum er keypt endurtryggingavernd ef stórslys verður sem ekki er ökutækjaslys en ökutækjaslys falla undir aðra endurtryggingasamninga.

C.2.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Allir endurtryggjendur skulu hafa lánshæfiseinkunn að lágmarki A- hjá S&P eða sambærilegt frá öðrum matsfyrirtækjum. Komi til ósk um undanþágu þar á þarf Áhættu- og öryggisnefnd að samþykkja hana. Sérstök áhersla er lögð á að kortleggja alla samáhættu, þ.e. heildar váttryggingafjárhæð sem tengjast geta í sama atburði, þannig að öruggt sé að endurtryggingarvernd falli innan almennra (sjálfvirkra) endurtryggingasamninga félagsins ellegar keyptar verða sérstakar endurtryggingar þar á.

Áhættu- og öryggisnefnd tekur afstöðu til tilboða um endurtryggingar ásamt því að fara yfir álit tryggingastærðfræðings á gæðum endurtryggingaverndarinnar í samræmi við 272. grein reglugerðar 2015/35/EB og ákvarðar hvort félagið samþykki þá skilmála og eigin áhættu sem lögð er til.

Árlega skal tryggingastærðfræðingur taka saman áhrif reynslu á útreikninga váttryggingaskuldar. Tryggingastærðfræðingur skal yfirfara forsendur þeirra útreikninga sem notaðir eru við mat á váttryggingaskuld og bera saman við reynslu. Sé kerfisbundinn munur á besta mati á váttryggingaskuld og reynslu váttryggingafélags skal gera viðeigandi breytingar á þeim tryggingastærðfræðilegu aðferðum sem notaðar eru og, ef við á, þeim forsendum sem lagðar eru til grundvallar matinu.

C.2.5 NÆMNIGREINING

Atburðir sem geta haft verulegar afleiðingar á afkomu váttryggingareksturs eru af ýmsum toga og hafa þær helstu verið tilgreindar hér að framan. Engu að síður er mikilvægt að vera stöðugt á varðbergi og fara yfir helstu áhættur sem geta steðjað að og munu hafa áhrif á afkomu félagsins. Þá er mikilvægt að gera sér grein fyrir umfangi áfalls og hve stórt það gæti orðið án þess að rekstur félagsins sé beinlínis í hættu.

Áhrif á gjaldþolshlutfall ef vanmat heildar tjónaskuldar reynist vera 10% annars vegar og 20% hins vegar koma fram á mynd [C.1](#).

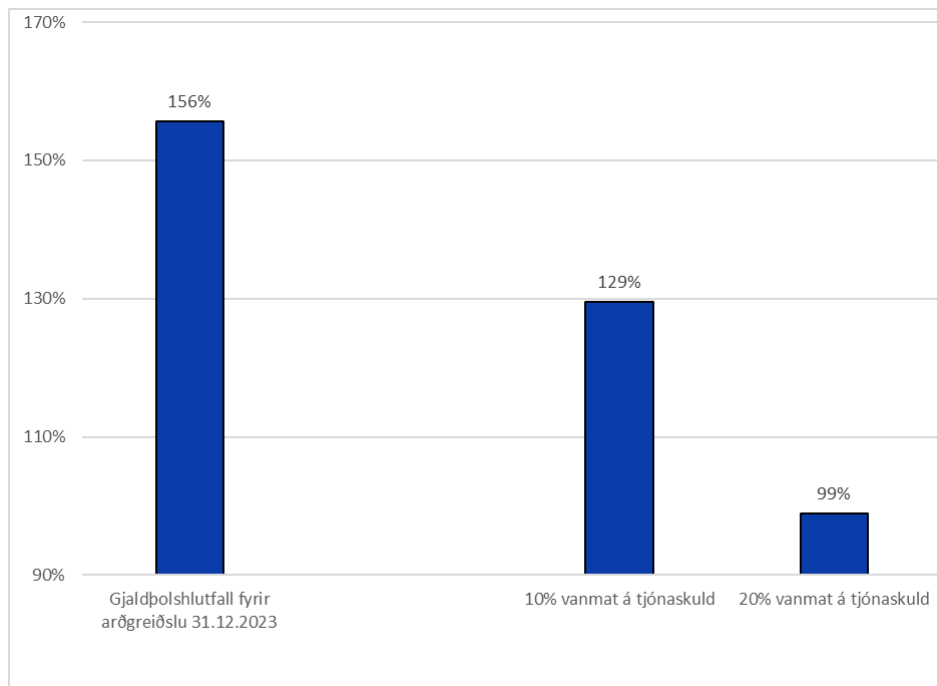
Í ársreikningi félagsins er eftirfarandi áhætta skoðuð og áhrif breytinga á afkomu hennar:

- Tjónatiðni +/-1% 1.795 m.kr
- Meðaltjón +/-1% 189 m.kr
- Of/vanmat tjónaskuldar í langtímagreinum +/-10% 1.911 m.kr
- Löggjöld +/-1% 250 m.kr

C.3 Markaðsáhætta

C.3.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Félögin hafa skilgreint markaðsáhættu sem áhættuna á tapi eða ófyrirséðri breytingu á verðmati á fjáreignum. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að stýra og takmarka

Mynd C.1: Gjaldþolshlutfall næmnigreining váttryggingaáhætta

áhættu við skilgreind mörk ásamt því að ná fram ásættanlegri ávöxtun á fjárfestinga-eignir. Helstu áhættuþættir félagsins eru hlutabréfaáhætta, vaxtaáhætta, vikáhætta og gjaldmiðlaáhætta.

Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er hættan á neikvæðum áhrifum á fjárhagslega stöðu samstæðunnar vegna verðbreytinga á hlutabréfum. Áhrifin af mikilli lækkun hlutabréfa á gjaldþolshlutfallið yrðu enn meiri ef erlendir markaðir myndu hækka á sama tíma, þannig að eiginfjárbinding vegna þessara sömu bréfa myndi aukast, en þróun evrópskra hlutabréfa hefur áhrif á gjaldþolskröfu vegna hlutabréfaáhættu.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er hættan vegna breytinga á virði skuldabréfa vegna vaxtabreytinga sem myndi hafa neikvæð áhrif á afkomu og gjaldþolshlutfall félagsins.

Vikáhætta

Áhættan er mikil breyting á álagi skuldabréfa umfram vaxtaferil ríkisskuldabréfa. Breytingar á álagi geta m.a. stafað af umtalsverðum breytingum í áhættumati fjárfesta (e. „flight-to-quality“) þ.e. þegar fjárfestar selja eignir sem þeir telja áhættusamar (fyrirtækjaskuldabréf) og kaupa í staðinn áhættuminni eignir (ríkisskuldabréf).

Gjaldmiðlaáhætta

Í efnahagsreikningi félagsins eru bæði eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum. Gjaldmiðlaáhætta er sú áhætta að breytingar á gengi gjaldmiðla hafi óhagstæð áhrif á virði þess hluta eigna eða skulda samstæðunnar sem eru í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum

krónum.

C.3.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Sjóvá miðar samsetningu eignasafnsins við varfærnisregluna sem segir að einungis sé heimilt að hafa í safni sínu eignir sem félagið getur greint, fylgst með og stjórnað. Þannig er stærstur hluti fjárfestingaeigna félagsins skráður á skipulegan verðbréfamarkað sem gerir félaginu kleift að greina og fylgjast með verðbreytingum og bregðast við þeim. Samstæðan uppfyllir varfærnisregluna með settum fjárfestingastefnum og -reglum og verklagi sem lýtur að eftirliti og framkvæmd fjárfestingastefnu annars vegar fyrir móðurfélagið og hins vegar fyrir líftryggingafélagið. Markmið fjárfestingastefnu og reglna um eignastýringu er að stuðla að því að félögin eigi traustar og seljanlegar eignir á móti eigin tjónaskuld og að eignasöfn félaganna taki mið af áhættuvilja stjórnar og fjármagnsskipan. Reglunum er ætlað að styðja við og tryggja að fjárfestingar félagsins séu varfærnar og ábyrgar og að ákvarðanir um þær séu faglegar.

Samkvæmt fjárfestingastefnu og reglum um eignastýringu er um aðskilin eignasöfn að ræða, annars vegar fyrir móðurfélagið og hins vegar fyrir líftryggingafélagið. Eignasöfnin skulu að lágmarki innihalda auðseljanlegar eignir (laust fé, ríkisskuldabréf, sértryggð skuldabréf og önnur skuldabréf fjármálastofnana) fyrir því sem nemur 50% af 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félaganna. Líftími skuldabréfasafns félaganna er mældur mánaðarlega fyrir móðurfélagið og ársfjórðungslega fyrir líftryggingafélagið og borinn saman við líftíma eigin tjónaskuldar hvors félags fyrir sig og kynntar fyrir stjórn.

Stjórn ákvarðar vikmörk fjárfestingastefnu fyrir fyrirfram skilgreinda eignaflokka sem endurspeglar áhættuvilja hennar og tryggir jafnframt áhættudreifingu í eignasafninu. Sjálfvirkt eftirlitskerfi hefur verið sett upp sem tilkynnir frávik frá fjárfestingarstefnu daglega til áhættustjóra og starfsmanna fjárfestinga. Þá tekur áhættustjóri mánaðarlega fyrir móðurfélag, og ársfjórðungslega fyrir líftryggingafélagið, saman yfirlit yfir hlitingu og kynnir fyrir stjórn.

Fjárfestinganefnd móðurfélagsins fundar að jafnaði vikulega þar sem m.a. er farið yfir markaðsaðstæður, ávöxtun eignasafnsins, stærstu breytingar frá síðasta fundi ásamt hlítni við fjárfestingastefnu til viðbótar við tilfallandi mál sem borin eru undir fjárfestinganefnd til ákvörðunar.

Fjárfestinganefnd líftryggingafélagsins fundar að jafnaði mánaðarlega þar sem m.a. er farið yfir markaðsaðstæður, ávöxtun eignasafnsins, stærstu breytingar á eignasafninu frá síðasta fundi ásamt hlítni við fjárfestingastefnu til viðbótar við tilfallandi mál sem borin eru undir fjárfestinganefnd til ákvörðunar.

Fjárfestinganefnd hefur heimild til að eiga viðskipti sem rúmast innan marka fjárfestingarstefnu í öllum öðrum eignaflokkum en óskráðum hlutabréfum og afleiðum. Slíkar ákvarðanir krefjast samþykkis stjórnar. Fjárfestinganefnd skal heimilt að selja eða taka kauptilboði í eignir sem stjórn hafði áður veitt heimild til að kaupa.

Eignir eru nánast allar skráðar á verðbréfamarkað og þeirra er aflað að undangenginni athugun á hlutfallslegri áhættu og ávöxtun. Að því gefnu að ekki sé um stórfelldar

misfellur að ræða í verðlagningu skráðra verðbréfa þá ætti ávöxtunin að vera ásættanleg miðað við áhættu hverju sinni. Áhættan er síðan ákvörðuð með heimildum í fjárfestingastefnu um fjárfestingar í mismunandi eignaflokkum.

C.3.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Samþjöppunaráhættu er stýrt með dreifingu á milli eignaflokka, en skiptingin er birt í fjárfestingastefnu félaganna. Þá eru efri mörk sett á einstaka eignaflokka eftir útgefendum/mótaðilum. Einnig eru sett efri mörk um hlutfall eftir eðli fjárfestinga.

Staðalregla Solvency II metur samþjöppunaráhættu eigna félaganna.

C.3.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Eignir sem mæta váttryggingaskuldbindingum skulu vera í samræmi við eðli, gjaldmiðil og líftíma hennar og er því tekið mið af vaxtanæmni. Líftími váttryggingaskuldbindinga og eigna sem mæta þeim er borinn saman mánaðarlega fyrir móðurfélagið og ársfjórðungslega fyrir líftryggingafélagið.

Ekki er heimilt að fjárfesta í öðrum eignaflokkum en þeim sem eru tilgreindir í fjárfestingarstefnu félaganna. Sé fjárfest í verðbréfasjóði, samlagshlutafélagi, fagfjárfestasjóði eða öðru félagsformi utan um fjárfestingar, skulu undirliggjandi eignir þess ráða hvort fjárfestingin falli undir fjárfestingarstefnu og þá í hvaða eignaflokk.

Sjálfvirkt eftirlitskerfi hefur verið sett upp sem tilkynnir frávik frá fjárfestingarstefnu daglega til áhættustjóra og starfsmanna fjárfestinga. Þá tekur áhættustjóri saman yfirlit yfir hlítinu og kynnir fyrir stjórn. Yfirlitin eru mánaðarleg fyrir móðurfélagið og ársfjórðungsleg fyrir líftryggingafélagið.

Regluleg upplýsingagjöf til fjárfestinganefndar og stjórnar er mikilvægur þáttur í vöktun áhættu. Mánaðarlega fær stjórn skýrslur frá forstöðumanni fjárfestinga og áhættustjóra.

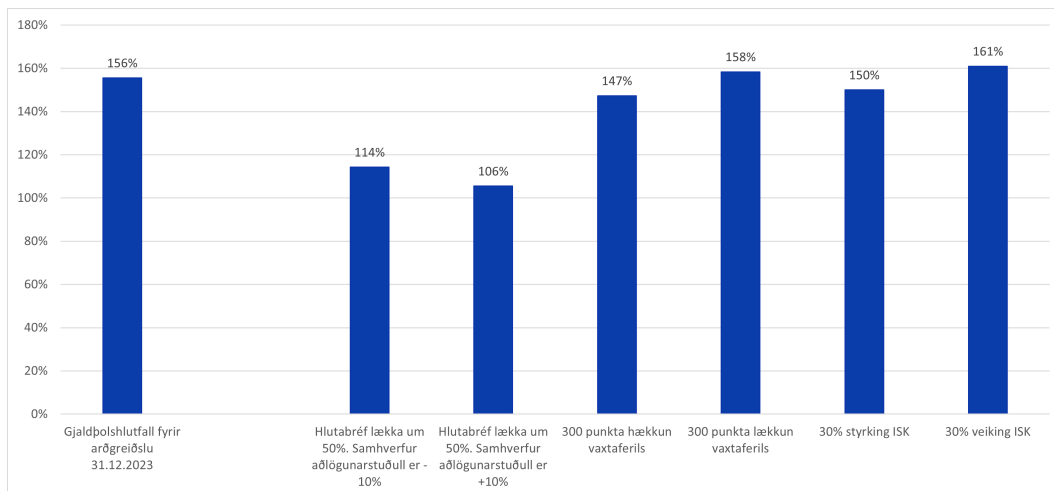
C.3.5 NÆMNI GREINING

Mynd C.2 sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru fyrst skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað héldist óbreytt (einföldun). Síðan voru einnig skoðuð nokkur samsett áföll. Aðeins í hinum ýktustu sviðsmyndum fer félagið undir 100% gjaldþolshlutfall.

C.4 Kröfuáhætta

C.4.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Félögin hafa skilgreint kröfuáhættu (útlánaáhætta, e. credit risk) sem hættu á tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa af sveiflum í láns hæfi útgefanda verðbréfa, mótaðila og annarra sem váttryggingafélög eiga kröfu á. Undir kröfuáhættu fellur mótaðilaáhætta, vikáhætta og samþjöppun markaðsáhættu.

Mynd C.2: Gjaldþolshlutfall næmnigreining markaðsáhættu

Mótaðilaáhætta vegna fjárfestinga

Áhætta sem getur skapast vegna taps eða breytinga á gjaldþolskröfu vegna gjaldþrots eða sveiflna í lánsþæfismati mótaðila.

Mótaðilaáhætta vegna endurtrygginga

Áhætta á að fjárhagslegur styrkur endurtryggjenda sé ekki nægur til að standa við skuldbindingar. Áhætta vegna endurtryggingaverndar getur skapast ef einn einstakur tjónsatburður setur fjárhagslegan styrkleika félagsins í hættu.

Vikáhætta

Áhættan sem hlýst af því að álag skuldabréfa (annarra skuldabréfa en með ríkisábyrgð) ofan á ríkisskuldabréf aukist.

Samþjöppunaráhætta

Áhætta á að of mikil samþjöppun í váttryggingastofni eða eignasafni útsetji félögin fyrir óhóflegri áhættu. Áhættan getur verið fólgin í mismunandi fjármálagerningum og váttryggingasamningum á sama aðila eða aðila sem eru með samleita áhættu.

C.4.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Fjallað er um mótaðilaáhættu vegna fjárfestinga í kafla C.3.

Áhættan vegna endurtrygginga er milduð með að skipta eingöngu við endurtryggjendur með fjárhagslegan styrkleika að lágmarki A- samkvæmt mati S&P. Þá er skuldbindingum dreift með fjölda endurtryggjenda og þátttökuhlutdeild í huga. Samþjöppunaráhætta vegna váttrygginga er stýrt með víðtæku framboði váttrygginga fyrir einstaklinga og atvinnurekstur, bæði í líf- og skaðatryggingum. Mikilvægt er að ná tilteknum fjölda innan hvernar váttryggingagreinar svo áhætta dreifist nægjanlega. Sjá nánar í kafla C.2.

Fjárfestingastefna Sjóvár á að stýra samþjöppunaráhættu vegna fjárfestinga en áhættan er að félagið hafi mikilla fjárhagslegra hagsmuna að gæta gagnvart einum einstökum aðila eða tengdum aðilum. Áhættan getur verið fólgin í mismunandi fjármálagerningum og váttryggingasamningum á sama aðila eða aðila sem eru með samleita áhættu. Sjá nánar um stýringu samþjöppunaráhættu fjárfestinga í kafla C.3.

C.4.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Stærsta kröfuáhætta sem Sjóvá er útsett fyrir er áhætta tengd íslensku viðskiptabönkunum í formi innlána, óveðtryggðra skuldabréfa og hlutabréfa. Mynd C.3 sýnir áhrifin á gjaldþolshlutfall ef viðskiptabankarnir yrðu gjaldþrota svipað og gerðist árið 2008. Sjóvá notar endurtryggingavernd til áhættuvarna og semur aðeins við endurtryggjendur með hátt lánshæfismat til að tryggja að enginn einn einstakur tjónsatburður geti sett fjárhagslegan styrkleika í hættu. Ef frá er talið stórt hlutabréfaáfall sem nefnt er í markaðsáhættukaflanum er það mat Sjóvár að enginn einn viðskiptavinur/mótaðili geti sett fjárhagslegan styrkleika í hættu.

Vikáhættu í fjárfestingum er haldið innan hóflegra marka að mati félagsins með heimildum til fjárfestinga í skuldabréfum sem ekki eru með ríkisábyrgð í fjárfestingastefnu. Vikáhætta er lítill hluti af markaðsáhættu félagsins og skýrist að miklu leyti af vikáhættu vegna sértryggðra skuldabréfa sem talin eru áhættulítill.

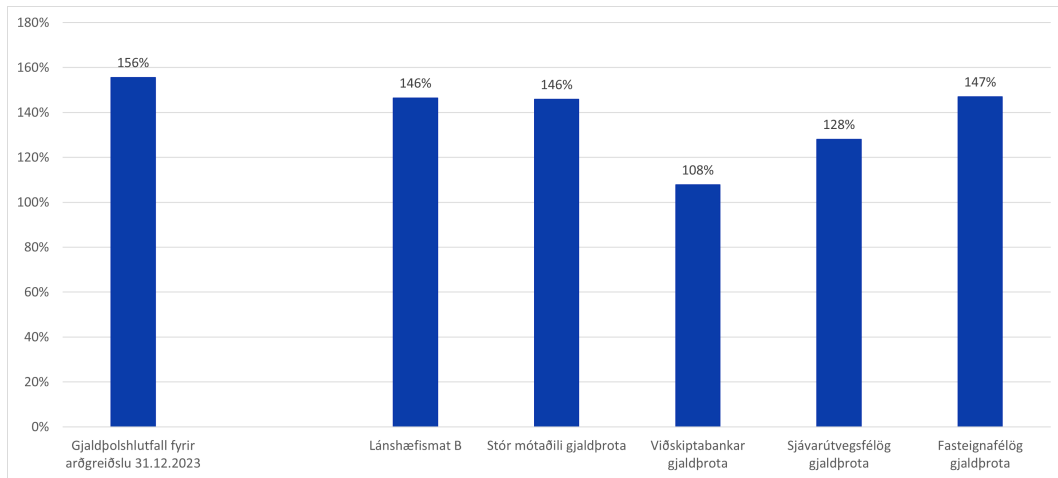
C.4.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Allir endurtryggjendur skulu hafa lánshæfiseinkunn ekki lægri en A- hjá S&P. Allar undanþágur frá því þarf Áhættu- og öryggisnefnd að samþykkja. Sérstök áhersla er lögð á að kortleggja alla samáhættu, þ.e. heildar váttryggingarfjárhæð sem tengjast geta í sama atburð, þannig að öruggt sé að keypt verði endurtryggingarvernd innan sjálfvirkra samninga eða sem sérendurtryggð áhætta. Sérstaklega skal gæta að undanþágum í sjálfvirkum endurtryggingarsamningum og að samræmi sé við váttryggingarskilmála félagsins sem og að allir hagsmunaðilar (Viðskiptaþróun, Sala og ráðgjöf) séu upplýstir um þær breytingar sem kunna að verða.

Áhættu- og öryggisnefnd tekur afstöðu til tilboða um endurtryggingar ásamt því að fara yfir álit tryggingastærðfræðings á gæðum endurtryggingaverndarinnar í samræmi við 272. grein reglugerðar 2015/35/EB og ákvarðar hvort félagið samþykki þá skilmála og eigin áhættu sem lagt er til. Lýsing á áhættuvörnum og vöktun tengt fjárfestingum má finna í kafla C.3.

C.4.5 NÆMNIGREINING

Á mynd C.3 má sjá áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru fyrst skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað héldist óbreytt (einföldun). Svo voru þó nokkur samsett svartstýrn áföll skoðuð. Aðeins í ýktustu sviðsmynd þar sem öll áföll eru sett í eina mynd fer félagið undir 100% gjaldþolshlutfall.

Mynd C.3: Gjaldþolshlutfall næmnigreining kröfuáhætta

C.5 Lausafjánhætta

C.5.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá samstæðan hefur skilgreint lausafjánhættu sem áhættuna á að félögin hafi ekki yfir tiltækum fjármunum að ráða eða geti selt eignir í tæka tíð til að mæta skuldbindingum. Sjóvá samstæðan flokkar lausafjánhættu í tvennt, annars vegar vegna innstæða sem falla til daglegs rekstrar og hins vegar vegna áhættu seljanleika fjárfestingaeigna.

Tryggja skal fullnægjandi lausafé til þess að standa undir rekstrarkostnaði og tjónagreiðslum og tryggja fullnægjandi ávöxtun þess fjármagns sem umfram er. Stór óvænt tjón eða óvænt aukin tjónatíðni á stuttum tíma getur aukið lausafjærþörf.

Tryggja skal að í eignasafni félaganna séu eignir sem með auðveldum hætti er hægt að selja til þess að standa undir óvæntri lausafjærþörf.

C.5.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Skráð verklag tryggir að stýring lausafjár byggi á áætlunum um inn- og útgreiðslur. Ábyrgðaraðilar lausafjárstýringar funda að jafnaði tvisvar í mánuði og meta lausafjárstöðu.

Við mat á lausafjærþörf skal horft til þróunar fjármálamarkaða og regluverks.

C.5.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Sjóvá er ekki útsett fyrir mikilli lausafjánhættu sökum þess hve stór hluti eignasafnsins er í auðseljanlegum eignum. Þá eru ákvæði í endurtryggingasamningum um tímamörk greiðslu þess hluta tjóna sem fellur á endurtryggjendur. Þessi ákvæði draga verulega úr lausafjánhættu Sjóvár.

C.5.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Stefna félagsins er að Sjóvá geti auðveldlega selt eignir/verðbréf til að standa undir óvæntri lausafjórþörf ef þurfa þykir. Félagið setur sér það markmið að eiga í það minnsta auðseljanlegar eignir fyrir því sem nemur 50% af 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félagsins. Í fjárfestingastefnu er skilgreint hvaða eignir teljast auðseljanlegar.

Félögin skulu á hverjum tíma eiga nægilega hátt hlutfall auðseljanlegra eigna til að mæta rekstrarkostnaði og eigin tjónskostnaði. Þá eru ákvæði í endurtryggingasamningum um tímamörk greiðslu þess hluta tjóna sem fellur á endurtryggjendur, sem draga verulega úr lausafjórþættu.

C.6 Rekstraráhætta

C.6.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá samstæðan skilgreinir rekstraráhættu sem áhættu vegna ófullnægjandi eða gallaðra kerfa, vegna starfsmanna eða annarra innri eða ytri þátta sem leitt geta til fjárhagslegs taps eða verulegra rekstrartruflana. Rekstraráhætta félaganna er samsett úr nokkrum þáttum; þ.e. stefnumótunaráhættu, starfsmannaáhættu, áhættu sem skapast vegna upplýsingakerfa eða upplýsingaöryggi, lagalegri áhættu og orðsporsáhættu. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga samstæðunnar.

C.6.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Markmiðið með stefnu um rekstraráhættu er að bera kennsl á, meta og stýra áhættu sem felst í starfsemi, ferlum og kerfum.

Stefnumótunaráhætta

Árlega er haldinn fundur með starfsfólki þar sem stefna félagsins er rýnd. Í framhaldi er haldinn stefnumótunarfundur með stjórn, framkvæmdastjórn og helstu sérfræðingum félagsins og niðurstöður svo kynntar starfsfólki. Markmiðasetning er unnin árlega samkvæmt skráðu verklagi. Ákvarðanatáka og áætlanagerð skal vera í samræmi við stefnumótun og jafnframt taka mið af breytingum á mörkuðum.

Starfsmannaáhætta

Skráðu verklagi er fylgt við ráðningar og starfslok starfsmanna. Starfsmannavelta mæld á 6 mánaða frest. Félagið er með jafnlaunavottun samkvæmt staðlinum ÍST 85:2012 og mælir árlega starfsánægju. Lögð er rík áhersla á fræðslu og þjálfun, meðal annars til að auka áhættumeðvitund og hlítinu við lög og reglur. Leitast er við að tryggja öryggi starfsmanna og starfsstöðva í hvívetna og gert er sálfélagslegt áhættumat á tveggja ára fresti til að meta áhættuþætti í starfsumhverfi starfsmanna. Öryggishandbók félagsins lýsir hvernig staðið er að öryggi starfsmanna og hafa allir starfsmenn félagsins undirritað handbókina.

Upplýsingaöryggisáhætta

Sjóvá er með vottun samkvæmt alþjóðlega staðlinum ISO 27001 um stjórnun upplýsingaöryggis. Einnig uppfyllir félagið kröfur leiðbeinandi tilmæla FME nr. 1/2019 vegna

áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila og viðmiðunarreglna EIOPA um útvistun til skýjaþjónustuaðila (EIOPA-BoS-20-002) og viðmiðunarreglna EIOPA um upplýsingatækni og netnotkun vegna upplýsinga- og samskiptatækni og stjórnarhætti þeim tengdum (EIOPA-BoS-20-600).

Lagaleg áhætta

Regluvörður, ásamt lögræðiþjónustu, hefur eftirlit með breytingum á lögum og reglum sem áhrif geta haft á félagið. Regluvörður ber ábyrgð á að upplýsa framkvæmdastjórn og aðra hagsmunaaðila um allar laga- og reglugerðarbreytingar eftir þörfum. Sjóvá hefur, í gegnum Samtök Fjármálafyrirtækja, beina og óbeina aðkomu að lagasetningu sem álitsgjafi. Mótuð hefur verið og innleidd hlítningarstefna og hlítningaráætlun. Stefnan tekur til regluvörslu sem ber ábyrgð á eftirliti með að í daglegri starfsemi félagsins sé ávallt verið að hlíta gildandi lögum, reglum og öðrum stjórnvaldsfyrirmælum.

Orðsporsáhætta

Til að draga úr orðsporsáhættu hafa félögin m.a. sett sér verklag varðandi samskipti við fjölmiðla. Félagin hafa sett sér siðareglur sem kveða meðal annars á um æskilega viðskiptahætti. Allar ábendingar frá viðskiptavinum eru skráðar og brugðist er við þeim. Orðsporsáhætta er nátengd öðrum áhættuflokkum og er hugað að henni við stærri ákvarðanir og metin samhliða öðrum áhættum.

C.6.3 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Stærstu rekstraráhættur Sjóvár tengjast ófyrirséðum tölvuinnbrotum eða kerfisbilunum sem og áhættu í daglegum rekstri. Sjóvá hefur lágmarkað áhættuna með ýmsum hætti, t.a.m. með því að hafa skráð verklag skýrt, en jafnframt með frávikaskráningu og með úttekum innri og ytri aðila.

Sjóvá hlaut vottun árið 2014 á upplýsingaöryggi samkvæmt ISO/IEC 27001 staðlinum og hefur haldið þeirri vottun við síðan.

Til að draga úr áhættu eru framkvæmdar áhættugreiningar með það að markmiði að kortleggja ógnir og áhættuþætti ásamt því að meta stýringar, setja áætlanir og úrbótaverkefni til að koma í veg fyrir að þær raungerist.

Hjá félaginu hefur verið komið á heildstæðri viðbúnaðarumgjörð til að bregðast við áföllum til að tryggja samfelldan rekstur, þar sem skilgreind eru hlutverk, ábyrgð, verkefni og áhættuliðir.

Tilvist neyðaráætlunar ýtir einnig undir öruggara rekstrarumhverfi með því að draga úr hættu á áföllum og stuðla að rekstrarsamfellu með fyrirbyggjandi aðgerðum.

Rekstraráhættan er reiknuð með staðalformúlunni og reiknast sem hlutfall af iðgjöldum og vátryggingaskuld.

C.7 Aðrar áhættur

C.7.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Öll svið félagsins framkvæma reglulegar áhættugreiningar þar sem farið er yfir helstu áhættur sviðsins, þær greindar, metnar og skoðað hvað gert er til að draga úr því að þær

verði virkar.

Sjóvá hefur skilgreint eiginfjárahættu sem áhættu á að magn og gæði eiginfjár sé ekki nægilegt til þess að mæta skuldbindingum og ófyrirséðum áföllum. Stjórnir Sjóvár og Sjóvá lífs setja sér stefnu um viðmið fyrir gjaldþolshlutföll samkvæmt staðalreglu SII.

C.7.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Gjaldþolshlutfall samkvæmt staðalreglu er reiknað í það minnsta ársfjórðungslega. Í það minnsta árlega er eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) framkvæmt en þar er meðal annars lagt eigið mat á heildargjaldþolsþörf. Álagspróf eru eftir atvikum unnin við ársfjórðungsuppgjör og í tengslum við eigið áhættu- og gjaldþolsmat.

C.7.3 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Sjóvá er fullfjármagnað með eigin fé. Allir gjaldþolsliðir sem mæta eiga gjaldþolskröfu flokkast í eiginfjárþátt 1. Á það einnig við um aðra viðurkennda kjarnaefinfrjárliði sem mæta eiga kröfu um lágmarksfjármagn. Sjóvá er ekki útsett fyrir mikilli eiginfjárahættu.

C.7.4 ÁHÆTTA VEGNA ÁHRIFA LOFTSLAGSBREYTINGA

Áhættunni er lýst sem áhættunni sem stafar af eða kann að stafa af áhrifum loftslagsbreytinga. Áhættan skiptist í raunlæga áhættu (e. physical risk) sem er sú áhætta sem stafar beint af loftslagsbreytingunum og umbreytingaráhættu (e. transition risk) sem er sú áhætta sem kemur til vegna aðgerða til að stemma stigu við loftslagsbreytingum. Helstu áhættuþættir á sviði tryggingastarfsemi og umhverfispátta tengdum loftslagsáhættu snúa að váttryggðum áhættum og endurtryggingum. Árlega er gengið frá samningum við endurtryggjendur og geta þessar áhættur haft áhrif á umfang og kostnað við endurtryggingar.

Helstu áhættuþættir snúa að breytingum á veðurfari og afleiddum áhættum svo sem vegna aukinnar hættu á gróðureldum, en einnig vegna afleiddra áhætta í kjölfar skriðufalla og flóða.

Loftslagsvá hefur margvísleg áhrif á alþjóðasamfélagið fyrir utan aukningu í tjónakostnaði. Áskoranir sem stjórnvöld og fyrirtæki standa frammi fyrir eru m.a. breytingar á vörustjórnun og viðskiptakeðjum, stefnumótun og breytingastjórnunaráhætta sem fylgir því að aðlagast nýjum aðstæðum. Jafnframt þurfa fyrirtæki að vera vakandi fyrir áhrifum nýrra lagasetninga. Gera má ráð fyrir að þessu fylgir aukin þjóðhagsáhætta m.a. í formi verðbólgu og óvissu um hagvöxt.

C.8 Aðrar upplýsingar um áhættusnið

Ekki er um að ræða aðrar upplýsingar en koma fram í kafla C.1 – C.6.

D Mat á gjaldpólsstöðu

D.1 Eignir

Verðbréf samstæðunnar eru metin á gangvirði í efnahagsreikningi. Skráð gengi er til fyrir meirihluta þessara eigna. Mat á gangvirði óskráðra verðbréfa byggir á viðurkenndum aðferðum. Mat á gangvirði tekur mið af markaðsaðstæðum og þeim upplýsingum sem eru til staðar um viðkomandi fjáreign á matsdegi. Í einhverjum tilfellum er byggt á hlutlægu mati sem getur verið háð óvissu. Mat á virði óskráðra eigna er vísað til fjárfestinganefndar og endurskoðunarnefndar til umfjöllunar og samþykktar.

Eignir	Solvency II	IFRS 17	Mismunur
Óefnislegar eignir	0	0	0
Viðskiptavild	0	244	-244
Rekstrarfjármunir	531	531	0
Skatteign	0	0	0
Verðbréf	54.266	54.267	-1
Ríkisskuldabréf	16.741	16.070	671
Fyrirtækjaskuldabréf	15.977	16.599	-622
Skráð hlutabréf	15.743	15.743	0
Óskráð hlutabréf	2.314	2.893	-578
Sjóðir	3.491	2.963	528
Handbært fé	3.601	3.600	1
Aðrar fjárfestingar	0	0	
Fjárfestingar með ábyrgð líftryggingataka	5.564	5.564	0
Endurtryggingaeignir	1.973	1.816	157
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	9.762	2.024	7.738
Leigugeign	1.259	1.259	0
Eigin hlutabréf	743	0	743
Samtals	77.699	69.305	8.394
Skuldir			
Vátryggingaskuld	42.820	36.105	6.716
Líftryggingaskuld með ábyrgð líftryggingataka	5.564	5.564	0
Leiguskuld	1.341	1.341	0
Skattskuldbinding	162	36	126
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	3.277	2.938	340
Samtals	53.165	45.983	7.181
Eignir umfram skuldir	24.534	23.321	1.213

Tafla D.1: Efnahagsreikningur Solvency II og IFRS 17 m.v. 31.12.2023 (í m.kr.)

Mismunur eigna og skulda:

Eignir:

Viðskiptavild: Viðskiptavild samstæðunnar að fjárhæð 244 m.kr. er vegna kaupa á lífftryggingarekstri hennar. Viðskiptavild telst ekki til eigna í Solvency II.

Verðbréf: Virði verðbréfa er í heildina það sama í IFRS og Solvency II fyrir utan lítillsháttar gengismun sem orsakast af mismunandi gengisskráningum milli vörsluaðila. Fyrir Solvency II er notast við vegið meðaltalsgengi fjárfestinga. Innbyrðis flokkun eigna getur þó verið mismunandi sem útskýrir að langstærstum hluta mismuninn á milli einstakra fjárfestingaflokka.

Viðskiptakröfur og aðrar kröfur: Áður var skuld vegna innborgaðra tekna vegna váttryggingaverndar sem tilheyrir síðari tímabilum hluti af iðgjaldaskuld, skv. IFRS 4, og færð á skuldahlið efnahagsreikningsins. Iðgjaldaskuldin innihélt einnig skuldbindingu vegna þeirrar váttryggingaverndar sem tilheyrir síðari tímabilum þar sem tekjur voru óinnheimtar. Á móti þeirri skuldbindingu voru færðar viðskiptakröfur á eignahlið efnahagsreikningsins. Með innleiðingu IFRS 17 falla niður óinnheimt iðgjöld og skuldbinding vegna þeirra og heildareignir og heildarskuldir samstæðunnar lækka því verulega. Þetta er þó óbreytt í Solvency II.

Eigin hlutabréf: Koma fram á eignahlið efnahagsreiknings Solvency II en teljast ekki með í gjaldþoli. Þau teljast ekki til eigna í IFRS.

Skuldir:

Váttryggingaskuld: Munur á mati á váttryggingaskuld liggur í iðgjaldaskuld en hún er skilgreind með ólíkum hætti samkvæmt Solvency II og IFRS. Samkvæmt Solvency II er iðgjaldaskuld vænt greiðsluflæði skuldbindinga vegna þeirra iðgjalda sem félagið hefur samþykkt og skuldbundið sig vegna og hagnaður/tap þeirra iðgjalda áætlaður. Iðgjaldaskuld IFRS 17, eða skuldbinding vegna eftirstæðrar váttryggingaverndar, samanstendur af innborguðum tekjum vegna váttryggingaverndar sem tilheyrir síðari tímabilum, frestuðum kostnaði við öflun samninga, skuldbindingu vegna íþyngjandi samninga og viðskiptaskuldum sem tilheyra eftirstæðri váttryggingavernd. Einnig er munur á áhættuálagi samkvæmt Solvency II og öryggisálagi IFRS 17 sem veldur mismunandi mati á váttryggingaskuld.

Skattur til greiðslu: Vegna þess hvernig skuldbinding vegna bókfærðra og útgefna iðgjalda sem tilheyrir næsta ári er reiknað í Solvency II og framtíðarhagnaður reiknast til lækkunar á iðgjaldaskuld reiknast einnig skattur á ætlaðan hagnað og er færður sem skattskuldbinding í efnahagsreikningi Solvency II.

Mat á öðrum eignum

Óefnislegar eignir: Óefnislegar eignir svo sem vörumerkið, viðskiptatengsl og hugbúnaður, eru ekki færðar í yfirlit yfir fjárhagsstöðu nema að fyrir liggja verð og að fyrir liggja að hægt sé að selja óefnislegu eignina.

Rekstrarfjármunir: Rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frá-

dregnum uppsöfnum afskriftum og virðisrýrnun. Innifalinn er kostnaður sem rekja má beint til kaupa á eigninni.

Endurtryggingaeignir: Endurtryggingasamningar eru gerðir til að draga úr áhættu samstæðunnar. Endurtryggjendur bera ýmist ákveðið hlutfall af bótafjárhæðum eða alla áhættu umfram umsamda fjárhæð. Kröfur á endurtryggjendur vegna iðgjalda og tjóna eru færðar sem endurtryggingaeignir. Þar er um að ræða kröfur vegna hlutdeildar þeirra í tjónum samkvæmt endurtryggðum váttryggingasamningum og hlutdeild í iðgjaldaskuld. Skuldbindingar vegna endurtrygginga er hlutdeild endurtryggjenda í iðgjöldum vegna endurtryggingasamninga sem færð eru í rekstrarreikning við endurnýjun samninganna. Í IFRS 17 eru eignir og skuldir endurtryggjenda teknar saman og færðar sem endurtryggingaeignir meðan að skuldir á endurtryggjendur eru hluti af viðskiptaskuldum og öðrum skammtímaskuldum í Solvency II.

D.2 Váttryggingaskuld

Váttryggingaskuld samanstendur af tjónaskuld, iðgjaldaskuld, áhættuálagi og ágóðaskuld. Staðan um síðustu áramót var eins og kemur fram í töflu D.2:

	Iðgjaldaskuld	Tjónaskuld	Áhættuálag	Ágóðahlutdeild	Váttryggingaskuld	Hluti endurtrygginga	Eigin váttryggingaskuld
Eignatr	1.604	3.750	114	148	5.616	1.137	4.479
Sjó-, flug og farmtr	72	388	16	45	521	14	507
Lögb ökutækjatr	4.523	15.346	661	421	20.952	92	20.859
Frjálsar ökuttr	2.336	1.106	48	82	3.572	0	3.572
Ábyrgðartr	469	4.002	168	7	4.646	136	4.510
Greiðslu- og efndatr	2	0	0	-13	-11	0	-11
Alm slysa- og sjúkratr	489	1.745	76	75	2.384	0	2.384
Atvinnuslysatr	209	2.800	117	-9	3.117	104	3.014
Sjúkrakostnaðartr	11	4	0	0	15	0	15
Erlendar endurtr.	0	66	0	-2	65	0	65
Líftr	297	232	29	0	558	34	524
Heilsutr (líf)	625	701	58	0	1.385	442	943
Samtals	10.637	30.141	1.288	754	42.820	1.959	40.861

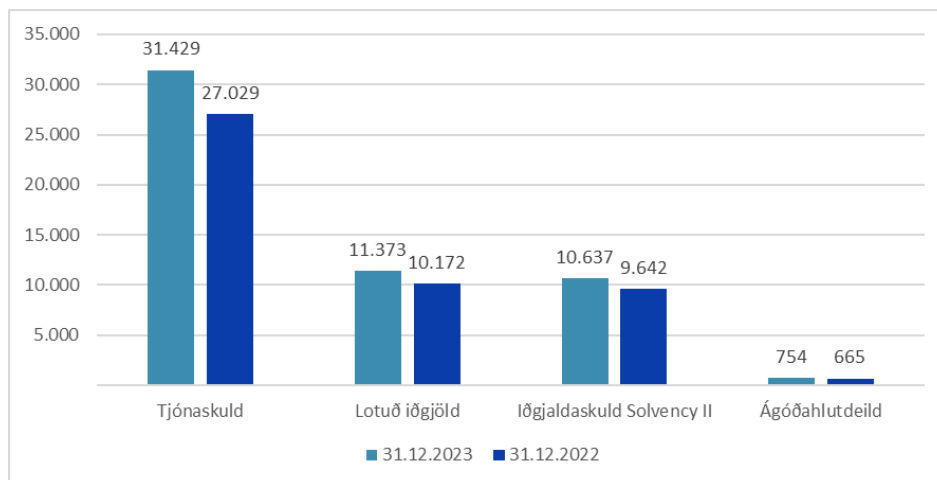
Tafla D.2: Sundurliðun váttryggingaskuldar SII greinaflokka 31.12.2023 (í m.kr.)

Samkvæmt reglum Solvency II skal núvirða váttryggingaskuldina og styðjast við vaxtaferil sem gefinn er út af EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority). Tjónaskuldin er stærstur hluti váttryggingaskuldarinnar og ber að reikna hana þannig að hún skuli vera nægileg að meðaltali (e. Best Estimate) til að standa undir tjónum þeim sem tilheyra liðnu tímabili. Aðferðin byggir á því að meta vænt gildi eða meðaltal (líkindafræðilegt vegið meðaltal) á núvirtu greiðsluflæði fyrir núverandi skuldbindingar, dreift yfir uppgjörstímabil samningsins. Auk besta mats er reiknað áhættuálag sem er sú fjárhæð sem ásamt besta mati er ætlað að tryggja að váttryggingaskuld samsvari þeirri fjárhæð sem gera má ráð fyrir að önnur váttryggingafélög áskilji sér við að taka

að sér og standa við þær skuldbindingar sem váttryggingaskuld er ætlað að mæta. Áhættuálag er skilgreint sem sá fjármagnskostnaður við að leggja til eigið fé til jafns við þá gjaldþolskröfu sem nauðsynleg er til að standa undir váttryggingaskuldbindingum á uppgjörstíma þeirra. Í árslok var það 1.288 m.kr. og bætist við tjónaskuld. Þá skal áætla uppgjörskostnað sem ákveðið álag á skuldina en það er sá kostnaður sem þarf til að gera upp þau tjón sem áætlað er fyrir í tjónaskuldinni.

Ársfjórðunglega reiknar tryggingastærðfræðingur besta mat tjónaskuldar félagsins. Reiknað er fyrir hvern greinaflokk samkvæmt greinaflokkaskiptingu laga nr. 100/2016. Þau reiknilíkön sem stuðst er við eru Chain Ladder, Munich Chain Ladder og Bournehutter Ferguson þar sem notast er við söguleg gögn um tjón og tjónakostnað leiðrétt fyrir verðlagi. Í litlum greinaflokkum þar sem ekki eru til nægjanleg gögn fyrir notkun nefndra reiknilíkana eru tjón metin sérstaklega. Í kjölfar útreiknings er lagt mat á uppgjörskostnað tjóna sem fellur til við að gera upp váttryggingaskuldbindingar félagsins og það mat lagt við besta mat tjónaskuldar. Við mat á framtíðarverðbólgu notar félagið þekktar aðferðir, verðbólguálag er reiknað út frá verðtryggðum og óverðtryggðum skuldabréfum á markaði.

Váttryggingaskuld Sjóvár, samkvæmt Solvency II, í árslok 2023 er 42.820 m.kr. og 37.336 m.kr. í árslok 2022. Til samanburðar þá eru samtala skuldbindinga vegna eftirstæðrar váttryggingaverndar og skuldbindinga vegna orðinna tjóna, þ.e. skv. IFRS 17, 36.748 m.kr. í árslok 2023 en var 32.059 m.kr. í lok árs 2022. Sundurliðun á váttryggingaskuld SII má sjá á mynd [D.1](#).

Mynd D.1: Váttryggingaskuld 2023 og 2022 (í m.kr.)

Vöxtur í váttryggingaskuld er í samræmi við vöxt tekna (iðgjalda) milli ára. Lotuð iðgjöld (iðgjaldaskuld skv. IFRS4¹) er sá hluti iðgjalda sem búið er að bókfæra en gilda fyrir váttryggingatímabil sem ekki er hafið á uppgjörstími óháð því hvort þau hafi verið greidd eða ekki. Í IFRS 17 er tekið tillit til þess hvort iðgjöld hafi í raun verið greidd eða ekki. Iðgjaldaskuld í Solvency II er besta mat áætlaðs greiðslufæðis vegna þeirra skuldbindinga sem félagið hefur gert við váttryggingataka um áramót fyrir þann tíma sem ekki er hafið á uppgjörstími og núvirði þess reiknað. Stuðst er við áætlað samsett hlutfall eftir

¹Áður en IFRS 17 tók gildi við upphaf árs 2023 var IFRS iðgjaldaskuld lotuð iðgjöld

greinaflokkum. Munur á milli lotaðra iðgjalda og iðgjaldaskuldar Solvency II kemur fram í töflu D.3. Iðgjaldaskuld Solvency II er metin með eftirfarandi einföldun:

$$BE = CR \cdot VM + (CR - 1) \cdot PVFP + AER \cdot PVFP \quad (1)$$

- CR (e. combined ratio) stendur fyrir vænt samsett hlutfall. Stuðst er við samsett hlutfall úr áætlunum félagsins.
- VM (e. volume measure) stendur fyrir lotuð iðgjöld (e. unearned premium reserve).
- PVFP (e. present value of future premium) stendur fyrir framtíðariðgjöld. Framtíðariðgjöldin eru nálguð með bókfærðum iðgjöldum tvo mánuði fram í tímann. Framtíðariðgjöldin eru núvirt með greiðsluferli tjónaskuldar.
- AER (e. acquisition expense ratio) stendur fyrir sölu og yfirtökukostnaður. Er settur sem 0 þar sem kostnaðurinn er innifalinn í samsetta hlutfallinu.

Sjá nánari útlistun á útreikningi í leiðbeiningum EIOPA: Guidelines on the valuation of technical provisions. Væntur hagnaður innifalinn í framtíðariðgjöldum (e. expected profit in future premium) er metinn með

$$(CR - 1) \cdot PVFP. \quad (2)$$

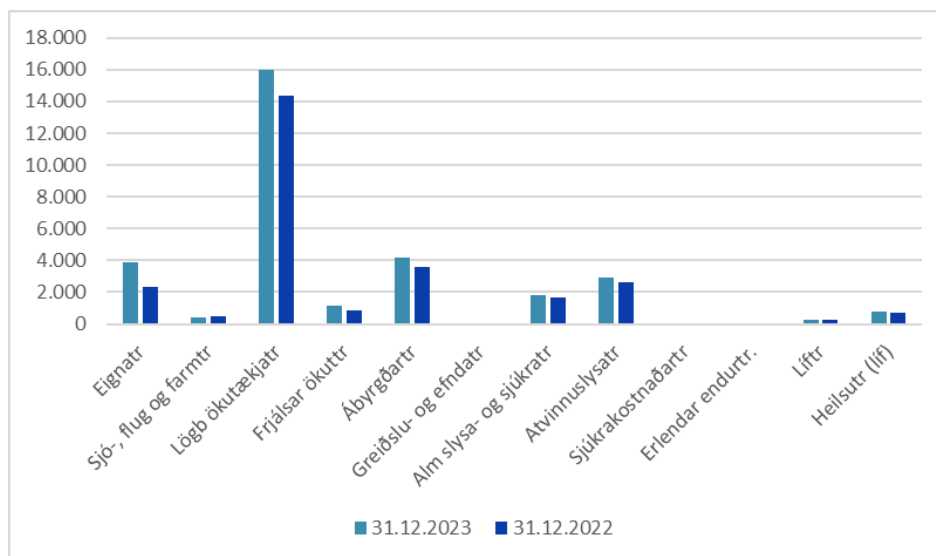
Aðferðin gefur mismunandi útkomu eftir greinaflokkum. Fer það eftir væntu samsettu hlutfalli eins og það er í samþykktri áætlun félagsins. Hlutfallslega er það lægst í greinaflokkum Sjóvá lífs en þar er samsett hlutfall lægra en þekkist í skaðatryggingafélaginu. Mismunur þessi kemur fram í töflu D.3.

	Solvency II	Lotuð iðgjöld	Mismunur
Eignatr	1.604	2.287	-683
Sjó-, flug og farmtr	72	77	-5
Lögb ökutækjatr	4.523	4.309	214
Frjálsar ökuttr	2.336	2.041	295
Greiðslu- og efndatr	2	3	-1
Ábyrgðartr	469	487	-18
Alm slysa- og sjúkratr	489	495	-7
Atvinnuslysatr	209	135	-59
Sjúkrakostnaðartr	11	9	1
Líftr	297	617	-320
Heilsutr (líf)	625	807	-181
Samtals	10.637	11.267	-630

Tafla D.3: Samanburður á iðgjaldaskuld Solvency II og lotaðra iðgjalda (í m.kr.)

Ágóðahlutdeild er sá hluti iðgjalda sem áætlað er að muni greiðast til baka til tjónlausra viðskiptavina en það er hluti af vildarkerfi Sjóvár. Við útreikning á tjónaskuld er safninu skipt í einsleita áhættuflokka sem eru samkvæmt Solvency II flokkun sem FÍT (Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga) gaf út og er tjónaskuld reiknuð fyrir hvern flokk fyrir sig.

Tjónaskuldin hefur hækkað á milli ára í öllum greinaflokkum en langmesta hækkunin er í stærsta greinaflokknum, lögboðnum ökutækjatrýggingum. Mikil stækkun greinaflokksins undanfarin ár endurspeglast í aukinni tjónaskuld en töluverðan tíma getur tekið að

Mynd D.2: Tjónaskuld (í m.kr.) 31.12.2023 og 31.12.2022

gera upp slysatjón ökutækjatrýgginga. Tjónaskuldin er núvirt og hefur hækkun vaxta á árinu leitt til lækkunar tjónaskuldar tjóna eldri ára. Helsta óvissa í tjónaskuld er að einstök tjón þróist öðruvísi en fyrri útreikningar gerðu ráð fyrir. Þá getur alltaf verið ákveðin óvissa í áætlun stærri einstakra tjóna sem áhrif hefur á þróun tjónaskuldarinnar. Þá er áætluð verðbólga í væntu greiðsluflæði sem getur þróast öðruvísi en áætlað var sem og breytingar á vöxtum. Óvissan er þó einna mest í nýjustu tjónstímabilunum sem geta þróast á annan máta en þau ár sem liggja til grundvallar útreikningum og spár um niðurstöður byggja á. Þá er enn töluvert um orðin en ótilkynnt tjón sem geta þróast öðruvísi en reiknast í áætlun. Í skýringu 28 í ársreikningi og eins í kafla C.2.5 hér að ofan kemur fram að 10% vanmat tjónaskuldar í langtímagreinum hafi þau áhrif að afkoma félagsins eftir skatta verði lægri en sem nemur rúmlega 1.900 m.kr. Myndir D.2 og D.3 sýna þróun tjónaskuldar á milli ára (áhættuálag er innifalið).

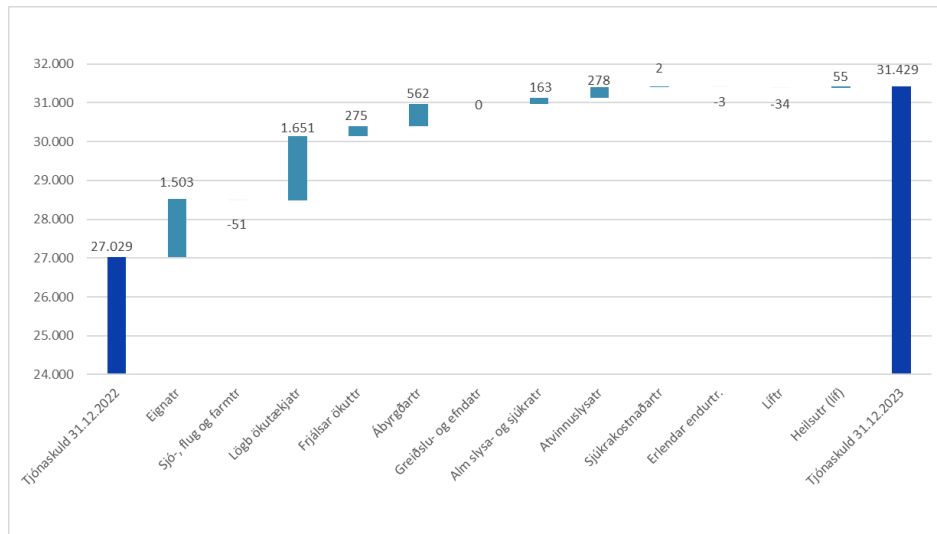
Tjónaskuld í reikningsskilum er sú sama og stuðst er við í gjaldþolsútreikningum. Ekki er stuðst við aðlögun vegna óstöðugleika (e. volatility adjustment). Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld hefur hækkað á milli ára og munar þar um hækkun tjónaskuldar í eignatryggingum og er um að ræða tvö stór brunatjón. Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld sést á mynd D.4.

D.3 Aðrar skuldir

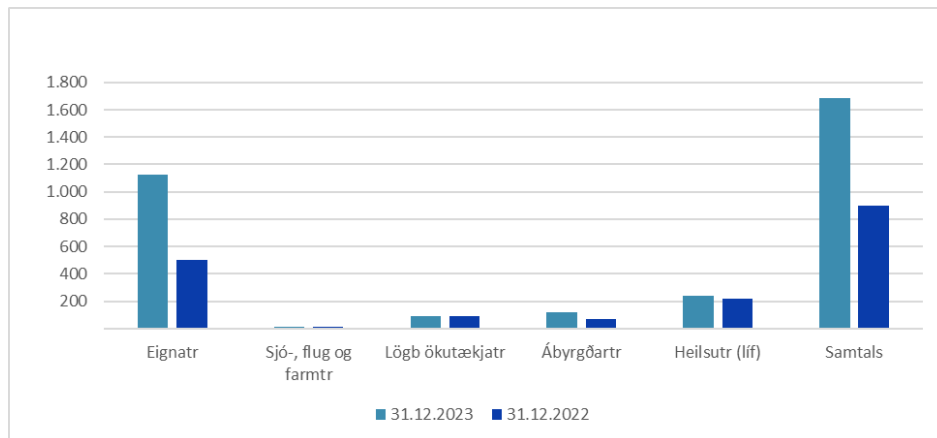
Virði annarra skulda er það sama í efnahagsreikningi IFRS 17 og Solvency II. Ekki stendur til að breyta matsaðferðum annarra skuldbindinga frá því sem nú er.

D.4 Aðrar matsaðferðir

Ekki er notast við aðrar matsaðferðir við mat á gjaldþoli en notað er í reikningsskilum og er því ekki um neinn mismun að ræða.

Mynd D.3: Helstu breytingar á tjónaskuld félagsins (í m.kr.) eftir greinaflokkum m. áhættuálagi

Mynd D.4: Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld (í m.kr.) í 31.12.2023 og 31.12.2022

D.5 Aðrar upplýsingar

Ekki er um aðrar upplýsingar að ræða varðandi mat á eignum og skuldum vegna gjaldþolsstöðu en fram hafa komið í köflum D.1-D.4.

E Eiginfjárstýring

E.1 Gjaldþol

Markmið eiginfjárstýringar er að viðhalda fjárhagslegum styrkleika til að mæta skuldbindingum og ófyrirséðum áföllum en á sama tíma tryggja skilvirka nýtingu fjármuna félaganna. Gjaldþolskrafa er reiknuð í það minnsta ársfjórðungslega og hafa stjórnir félaganna sett viðmið um gjaldþolshlutfall sem stýrt er eftir. Í það minnsta árlega er eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) framkvæmt samhliða því að rekstraráætlun er unnin og sýn til fimm ára sett fram.

Lágmarksfjármagn (MCR) er sú fjárhæð sem samstæðunni ber að eiga umfram skuldbindingar að lágmarki. Almenna krafan er að eign umfram skuldbindingar samkvæmt Solvency II, þ.e. gjaldþol, skuli alla jafna vera að lágmarki reiknuð gjaldþolskrafa, þ.e. gjaldþolshlutfall 1,0, og er sú fjárhæð töluvert hærri en lágmarksfjármagnið. Hlutfall gjaldþols og gjaldþolskröfu í árslok 2023 er 1,4 eftir áætlaða arðgreiðslu og er innan viðmiða stjórnar um gjaldþolshlutfall samstæðunnar, sem er á bilinu 1,4 til 1,7.

Stjórnir félaganna og fjárfestinganefnd hafa eftirlit með að unnið sé samkvæmt samþykktri fjárfestingastefnu. Stjórn Sjóvá lífs hefur eftirlit með að unnið sé samkvæmt samþykktri fjárfestingastefnu þess félags. Tryggingastærðfræðingur sér um útreikning á gjaldþolskröfu og er áhættustjóri ábyrgur fyrir því að stjórn sé upplýst um frávik frá fjárfestingastefnu.

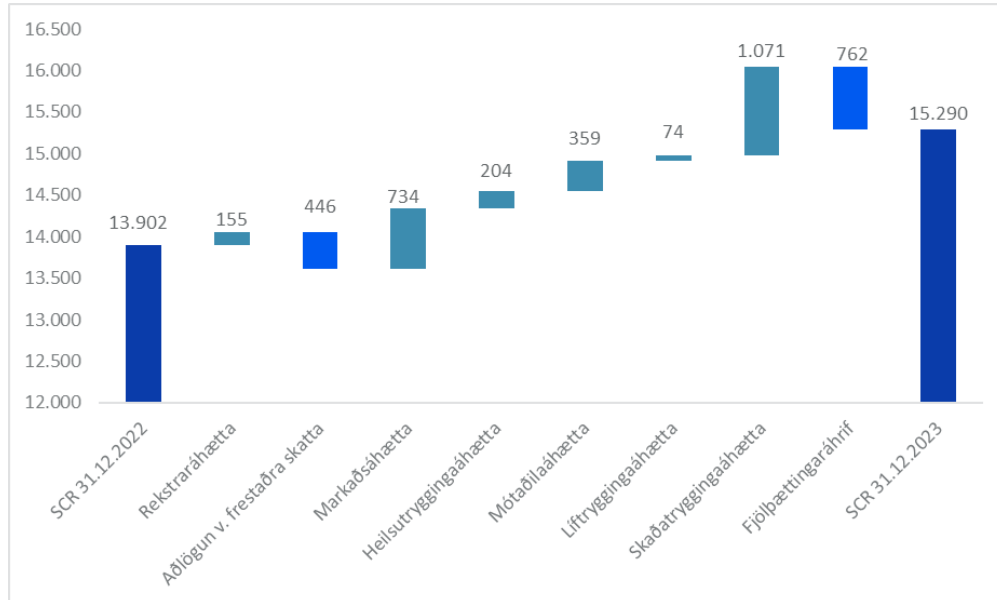
Allir gjaldþolsliðir sem mæta eiga gjaldþolskröfu flokkast í eiginfjárbátt 1. Á það einnig við um aðra viðurkennda kjarnaefiginfjárliði sem mæta eiga kröfu um lágmarksfjármagn. Eina undantekningin þar á er í þeim tilvikum sem um skatteign er að ræða en hún fellur ekki undir eiginfjárbátt 1. Fjárhæð skatteignar er alla jafna óveruleg og árin 2022 og 2023 var hún engin.

Eigið fé	2023		2022		Breyting
	Eigið fé samtals	Eiginfjárbáttur 1	Eigið fé samtals	Eiginfjárbáttur 1	
Hlutfé	1.157	1.157	1.178	1.178	-22
Yfirverðsreikningur hlutfjár	317	317	572	572	-255
Óráðstafað eigið fé	19.867	19.867	17.787	17.787	2.080
Víkjandi skuldabréf	-	-	-	-	-
Gjaldþol til móts við gjaldþolskröfu, SCR	21.341	21.341	19.537	19.537	1.804
Gjaldþol til móts við lágmarksgjaldþolskröfu, MCR	21.341	21.341	19.537	19.537	1.804
Fyrirhuguð arðgreiðsla og endurkaup	2.450	2.450	2.150	2.150	300
Gjaldþol	23.791	23.791	21.687	21.687	2.104
Eigin bréf	743	743	1.291	1.291	-548
Eignir umfram skuldir SII	24.534	24.534	22.978	22.978	1.556

Tafla E.1: Niðurbrot og flokkun eigin fjár (í m.kr.) m.v. árslok 2022 og 2023

Tafla E.1 sýnir skiptingu eigin fjár félagsins í flokka og fjárhæðir m.v. árslok 2022 og 2023

og breytinguna þar á milli. Gjaldþolskrafa félagsins hækkaði á árinu í samræmi við stærra eignasafn og stærri váttryggingastofn og í raun hækkuðu allir flokkar innan gjaldþolskröfunnar. Þeir þættir sem höfðu áhrif á gjaldþolskröfuna koma fram á mynd E.1:

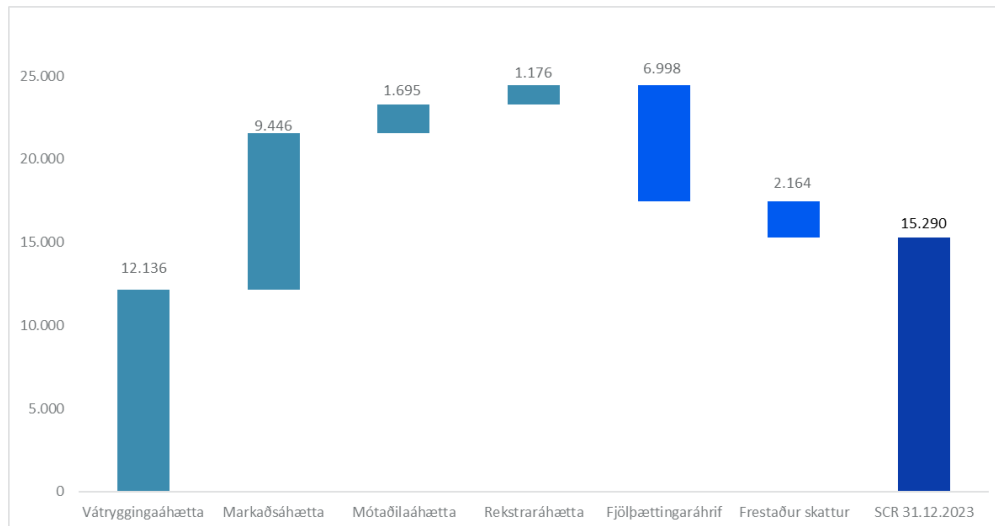
Mynd E.1: Þróun gjaldþolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2022 og 2023

Gjaldþol samstæðunnar hækkaði um rúmar 2.100 m.kr. á árinu 2023 og var í árslok 23.791 m.kr. (að frádregnum kaupum á eigin bréfum og fyrir áætlaða arðgreiðslu) í samanburði við 21.687 m.kr. í árslok 2022. Á eftirfarandi mynd má sjá hvaða þættir höfðu áhrif á gjaldþolið. Greiddur var út á árinu arður vegna rekstrarafkomu ársins á undan að fjárhæð tæpar 1.900 m.kr. en auk þess voru útistandandi fyrirhuguð endurkaup eigin bréfa að verðmæti um 250 m.kr. Keypt voru eigin bréf fyrir 743 m. kr. á árinu og hagnaður ársins 2023 var 4.600 m.kr. eftir skatt.

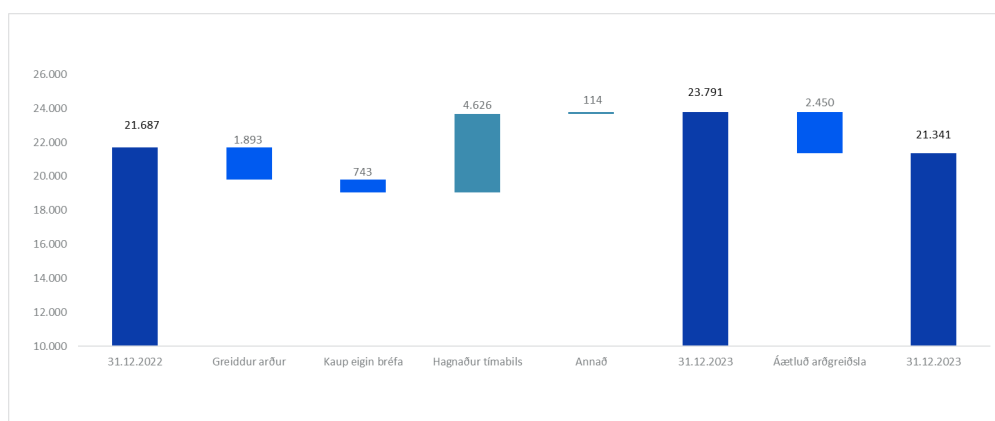
Engar fjárhæðir gjaldþols falla undir bráðabirgðaákvæði laga nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi né er um stuðningsgjaldþolsliði að ræða.

Stjórnir félaganna hafa sett félaginu arðgreiðslustefnu þar sem fram kemur að stefnt skuli að því að árlegar arðgreiðslur til hluthafa nemi að lágmarki 50% af hagnaði hvers árs eftir skatta. Forsendur arðgreiðslu eru að félögin haldist fjárhagslega sterk m.a. með tilliti til gjaldþols. Þá er félaginu heimilt að kaupa eigin bréf samhliða arðgreiðslu, ef hluthafafundur metur það hagstætt. Við slíkt mat er mið tekið af markaðsaðstæðum, mati á afkomu og eiginfjárstöðu hverju sinni. Tilgangur kaupa á eigin hlutum er að lækka hlutafé samstæðunnar.

Á aðalfundi Sjóvár þann 7. mars 2024 var samþykkt að greiða út arð vegna rekstrarársins 2023 að fjárhæð 2.450 m.kr. eða sem nemur 2,12 kr. á hvern hlut.

Mynd E.2: Samsetning gjaldþolskröfu (í m.kr.) í lok árs 2023

Mynd E.3: Þróun gjaldþols (í m.kr.) milli ársloka 2022 og 2023

E.2 Gjaldpolskrafa og lágmarksfjármagn eigin fjár

Gjaldpolskrafa samstæðunnar var reiknuð m.v. 31. desember 2023. Útreikningur er samkvæmt staðalreglu. Ekki var notast við einfaldanir við útreikningana, einu undantekninguna er að finna í mótaðilaáhættu en þar er notast við einföldun við útreikning á gjaldpolskröfu vegna endurtryggingaeigna félagsins. Tafla E.2 sýnir niðurbrot gjaldpolskröfu og þær breytingar sem hafa orðið milli ára.

Stöðudagsetning	31.12.2023	31.12.2022	Breyting
Gjaldpolskrafa			
Grunngjaldpolskrafa	16.279	14.599	12%
Rekstraráhætta	1.176	1.021	15%
Tapgleygni frestaðra skatta	-2.164	-1.718	26%
Gjaldpolskrafa, SCR	15.290	13.902	10%
Lágmarksfjármagn (MCR)	6.269	5.592	12%
Grunngjaldpolskrafa			
Markaðsáhætta	9.446	8.712	8%
Heilsuþryggingaáhætta	2.263	2.060	10%
Mótaðilaáhætta	1.695	1.336	27%
Líftryggingaáhætta	763	689	11%
Skaðatryggingaáhætta	9.110	8.040	13%
Fjölbættingaráhrif	-6.998	-6.237	12%
Grunngjaldpolskrafa, BSCR	16.279	14.599	12%

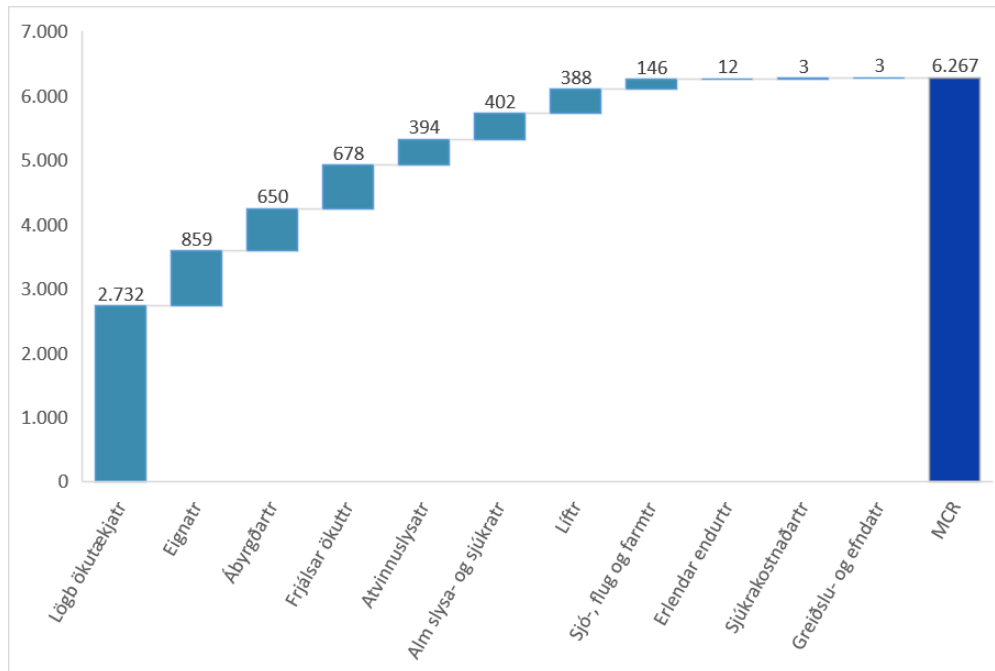
Tafla E.2: Þróun SCR gjaldpolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2022 og 2023.

Gjaldpolskrafa SCR hækkar um 12% á milli ára. Markaðsáhættan hækkar um 8% vegna herra eignasafns og eins hækkun um 4,5%-stig á samhverfum aðlögunarstuðli (e. symmetric adjustment) á milli ára. Vátryggingaáhættan hækkar um 12,5% og er til komin vegna stækkunar stofns. Hækkun á rekstraráhættu helst í hendur við stækkun vátryggingastofnsins.

Félögin reikna gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagn eftir staðalreglu og hafa ekki orðið umtalsverðar breytingar á gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagni á árinu 2023. Ekki er stuðst við eigin stika eða eigið líkan í staðalreglu.

Lágmarksfjármagn samkvæmt staðalreglu reiknast m.a. út frá eigin bókfærðum iðgjöldum síðustu 12 mánaða og stöðu eigin tjónaskuldar og skiptist eftir vátryggingaflokkum eins og fram kemur á mynd E.4.

Samstæðan hefur sett sér stefnu um nýtingu tapgleygni frestaðra skatta til lækkunar á gjaldpolskröfu. Útreikningar byggja á að leggja mat á rekstrarhæfi félagsins eftir áfall að stærðargráðu samtölu grunngjaldpolskröfu og gjaldpolskröfu rekstraráhættu, áfall að stærðargráðunni 17.500 m.kr. Samstæðan setur fram 5 ára áætlun eftir áfall til að tryggja endurheimtanleika á frestuðum skatti. Sú áætlun er varfærin og eru forsendur hennar ekki hagstæðari en venjubundin rekstraráætlun. Einnig tekur hún mið af þeirri óvissu sem skapast við þess konar áfall.

Mynd E.4: Niðurbrot lágmarksfjármagns (MCR) niður í Solvency II flokka (í m.kr.)

E.3 Notkun á „duration-based equity risk sub-model“

Á ekki við.

E.4 Mismunur á niðurstöðum staðalreglu og eigin líkans

Sjóvá og Sjóvá líf reikna gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagn eftir staðalreglu og hafa ekki orðið umtalsverðar breytingar á gjaldþolskröfu og lágmarksfjármagni á árinu. Ekki er stuðst við eigin stika í staðalreglu.

E.5 Krafa um lágmarksfjármagn ekki uppfyllt

Sjóvá og Sjóvá líf uppfylla lágmarksfjármagn MCR og gjaldþolskröfu SCR. Á árinu 2023 var ekki um nein frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn (MCR) eða gjaldþolskröfu (SCR).

E.6 Aðrar upplýsingar

Ekki er um að ræða aðrar upplýsingar varðandi gjaldþol en þær sem fram koma í köflum E.1-E2.